

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
PRAKTIKOS APŽVALGA

2015 M. SAUSIO 1 D. – 2015 M. SAUSIO 31 D.

APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISINĖS ANALIZĖS IR INFORMACIJOS DEPARTAMENTAS

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO AR VIDAUS ADMINISTRAVIMO SRITYJE.....	4
4. GINČAI, KILĘ IŠ ŽEMĖS TEISINIŲ SANTYKIŲ.....	4
<i>Dėl valios išsineuoti valstybinės žemės ūkio paskirties žemės sklypą pareiškimo momento nustatymo ...</i>	<i>4</i>
6. SOCIALINĖ APSAUGA	5
<i>Dėl 1995–2002 metais dirbusiems pensininkams neišmokėtos valstybinio socialinio draudimo senatvės ar invalidumo pensijų dalies išmokėjimo termino.....</i>	<i>5</i>
<i>Dėl teisės į motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpą, kai apdraustieji asmenys iki 26 metų neįgijo reikalaujamo stažo dėl to, jog mokėsi</i>	<i>5</i>
9. MOKESTINIAI GINČAI	6
<i>Dėl paveldėto turto įsigijimo kainos nustatymo momento šio turto pardavimo pajamų apmokestinimo gyventojų pajamų mokesčiu tikslais</i>	<i>6</i>
11. NUOSAVYBĖS TEISIŲ ATKŪRIMAS.....	7
<i>Dėl teisės atkurti nuosavybės teises į giminaičių pagal kilmę ir įtėvių valdytą turtą.....</i>	<i>7</i>
<i>Dėl pareigos pasiūlyti asmeniui kitus Atkūrimo įstatyme numatytus nuosavybės teisių atkūrimo būdus, kai prašyme nurodytas nuosavybės teisių atkūrimo būdas nenumatytas Atkūrimo įstatyme.....</i>	<i>7</i>
15. CIVILINĖ ATSAKOMYBĖ UŽ ŽALĄ, ATsirADUSIĄ DĖL VALDŽIOS INSTITUCIJŲ NETEISĖTŲ VEIKSMŲ	8
<i>Dėl turtinės žalos, siejamos su prekybos alkoholiniais gėrimais laiko apribojimu, atlyginimo.....</i>	<i>8</i>
<i>Dėl asmens gyvenamosios vietos deklaracijos panaikinimo.....</i>	<i>10</i>
16. VALSTYBĖS TARNYBA	11
<i>Dėl tarnautojo atsisakymo vykdyti pavestas užduotis kaip neteisėtų veiksmų</i>	<i>11</i>
17. BYLOS DĖL NORMINIŲ ADMINISTRACINIŲ AKTŲ TEISĖTUMO	11
<i>Dėl Kauno rajono savivaldybės tarybos 2012 m. balandžio 26 d. sprendimo Nr. TS-173 „Dėl neapmokestinamų žemės sklypų dydžio nustatymo žemės ir valstybinės žemės nuomos mokesčiams apskaičiuoti“ 1 punkto tam tikra apimtimi teisėtumo.....</i>	<i>11</i>
<i>Dėl Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2012 m. birželio 28 d. sprendimo Nr. 7-139 „Dėl savivaldybės tarnybinių gyvenamųjų patalpų fondo“ 2 priedo 3 punkto teisėtumo</i>	<i>12</i>
<i>Dėl prašymo kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą nagrinėjimo.....</i>	<i>12</i>
<i>Dėl reikalavimų, keliamų teismo nutarčiai kreiptis į administracinį teismą su prašymu ištirti norminio administracinio akto (ar jo dalies), kuris turėtų būti taikomas nagrinėjamoje byloje, teisėtumą.....</i>	<i>13</i>
18. BYLOS DĖL VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS SPRENDIMŲ IR NEVEIKIMO	14
<i>Dėl reikalavimo asmeniui, siekiančiam būti kandidatu į savivaldybės tarybos narius, deklaruoti savo gyvenamąją vietą šioje savivaldybėje.....</i>	<i>14</i>
28. BYLOS DĖL ENERGETIKOS TEISINIŲ SANTYKIŲ	15
<i>Dėl su elektrinių projektų plėtojimu susijusių išlaidų kompensavimo sąlygos, susijusios su šių išlaidų patyrimu iki 2013 m. vasario 1 d., aiškinimo</i>	<i>15</i>
<i>Dėl ūkio subjekto elgesio vertinimo, sprendžiant išlaidų, susijusių su saulės šviesos energijos elektrinės projekto plėtojimu, kompensavimo klausimą.....</i>	<i>16</i>
33. BYLOS, SUSIJUSIOS SU NACIONALINIŲ, ES IR UŽSIENIO INSTITUCIJŲ FINANSINE PARAMA.....	17
<i>Dėl nukrypimų nuo planuoto projekto įgyvendinimo derinimo su Nacionaline mokėjimo agentūra</i>	<i>17</i>
35. BYLOS, SUSIJUSIOS SU VIETOS SAVIVALDA.....	18
<i>Dėl teisės ginčyti savivaldybės tarybos sprendimą, kuriuo keičiama savivaldybės etikos komisijos sudėtis18</i>	

38. KITOS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO AR VIDAUS ADMINISTRAVIMO SRITYJE	19
<i>Dėl termino Turto arba verslo vertintojų garbės teismui priimti sprendimą atnaujinimo.....</i>	<i>19</i>
II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA	19
63. SKUNDAS.....	19
<i>Dėl vertinimo, ar skundžiamas aktas sukelia pareiškėjui tiesiogines teises pasekmes, kai sprendžiamas skundo priėmimo ir trūkumų šalinimo klausimas</i>	<i>19</i>
<i>Dėl reikalavimo priteisti žalą už kiekvieną dieną (po 100 Lt) vertinimo kaip skundo trūkumo.....</i>	<i>20</i>
<i>Dėl žyminio mokesčio įskaitymo</i>	<i>20</i>
<i>Dėl duomenų apie trečiuosius suinteresuotus asmenis skunde nenurodymo kaip skundo trūkumo.....</i>	<i>21</i>
<i>Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos sprendimo atlikti neplaninį patikrinimą galimybės ginčyti teisme</i>	<i>22</i>
<i>Dėl savivaldybės administracijos parengtų žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo reikalavimų kaip individualaus administracinio akto</i>	<i>23</i>
<i>Dėl išvestinių skundo reikalavimų, kai priimami nagrinėti teisme pagrindiniai skundo reikalavimai</i>	<i>23</i>
<i>Dėl VSDFV sprendimo neatleisti nuo delpinigių ginčijimo išankstinio bylų nagrinėjimo ne per teismą tvarka</i>	<i>24</i>
70. BYLOS NUTRAUKIMAS.....	25
<i>Dėl bylos (ne)nutraukimo, kai nustatoma, kad ginčas kyla dėl individualios teisės normos, įtvirtintos norminiame teisės akte.....</i>	<i>25</i>

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – ir LVAT) procesinių sprendimų santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informavimo tikslams. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti, pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis, esančiomis po kiekvienu iš apžvelgtų nutarčių ar sprendimų. Informacija dėstoma, remiantis Teisėjų tarybos 2008 m. balandžio 25 d. nutarimu Nr. 13P-50-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi.

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo ar vidaus administravimo srityje

4. Ginčai, kilę iš žemės teisinių santykių

4.2. Valstybinės žemės nuomos teisiniai santykiai

Dėl valios išsinuomoti valstybinės žemės ūkio paskirties žemės sklypą pareiškimo momento nustatymo

Apžvelgiamoje byloje ginčijamais administraciniais aktais buvo atsisakyta pareiškėjui išnuomoti 4,58 ha žemės sklypą, suprojektuotą žemės reformos žemėtvarkos projektu, šį žemės sklypą nuomai suteikiant trečiajam suinteresuotam asmeniui. Pareiškėjas savo nesutikimą su šiais administraciniais aktais grindė tuo, kad buvo pažeista jo pirmumo teisė išsinuomoti ginčo žemės sklypą. Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė.

LVAT teisėjų kolegija priminė aktualų teisinį reguliavimą. Byloje nagrinėtų teisinių santykių atsiradimo metu galiojusi Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 9 straipsnio 7 dalies 1 punkto redakcija (2010 m. birželio 18 d. redakcija) numatė, kad žemės reformos metu valstybinės žemės ūkio paskirties žemės sklypai kaimo vietovėje formuojami pagal žemės reformos žemėtvarkos projektus, Vyriausybės nustatyta tvarka išnuomojami be aukciono. Pirmumo teisę išsinuomoti tokią žemę turi: fiziniai asmenys, įregistravę ūkininko ūkį Lietuvos Respublikos ūkininko ūkio įstatymo nustatyta tvarka arba turintys Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytą pasirengimą ūkininkauti. To paties straipsnio 8 dalis nustatė, kad jeigu keli vienodą pirmumo teisę turintys asmenys pageidauja išsinuomoti tą patį valstybinės žemės ūkio paskirties žemės sklypą, žemės sklypas išnuomojamas tam asmeniui, kurio nuosavybės teise turimas ar iš valstybės nuomojamas žemės ūkio paskirties žemės sklypas ribojasi su pageidaujama išsinuomoti žemės ūkio paskirties žemės sklypu. Jeigu tokių asmenų nėra arba jų yra keletas, žemės ūkio paskirties žemės sklypas išnuomojamas asmeniui, anksčiau pateikusiam prašymą išsinuomoti valstybinės žemės ūkio paskirties žemės sklypą. Tais atvejais, kai yra keli asmenys, nenurodyti šio straipsnio 7 dalies 1 ir 2 punktuose, pageidaujantys išsinuomoti tą patį valstybinės žemės ūkio paskirties žemės sklypą, šis žemės sklypas jiems išnuomojamas aukcione.

Byloje pažymėta, kad trečiasis suinteresuotas asmuo prašymą išsinuomoti iš valstybės žemės ūkio paskirties žemės sklypus, formuojamus pagal Kretingos rajono (duomenys neskelbtini) žemės reformos žemėtvarkos projektą, pateikė anksčiau (2012 m. spalio 30 d.) nei pareiškėjas (2013 m. vasario 14 d.), todėl formaliaja prasme pirmosios instancijos teismo sprendimo išvados atitiko minėtų teisės aktų reikalavimus. Tačiau, LVAT teisėjų kolegijos nuomone, byloje buvo reikšmingos ir kitos aplinkybės. Pareiškėjas dėl galimybės nuomotis valstybinę žemės ūkio paskirties žemę į atsakovą ne kartą raštu kreipėsi 2011–2012 m. Tenkinant vieną iš šių prašymų, ginčo žemės sklypas jam buvo suteiktas laikinam naudojimui 2012 m. gegužės 10 d. atsakovo įsakymu. Šį žemės sklypą pareiškėjas teisėtai naudojo 2012–2013 m., t. y. iki buvo priimti byloje ginčyti administraciniai aktai. Nurodytos aplinkybės, anot teismo, patvirtino pareiškėjo teiginius, jog jis visą laiką, bent jau nuo 2011 m., siekė, kad ginčo žemės sklypas būtų jam išnuomotas. Tačiau teisės aktų reikalavimus atitinkantį pareiškimą pareiškėjas atsakovui pateikė tik 2013 m. vasario 14 d. Todėl LVAT teisėjų kolegija padarė išvadą, kad byloje yra įrodyta, jog pareiškėjas anksčiau nei trečiasis suinteresuotas asmuo išreiškė raštu atsakovui savo valią išsinuomoti ginčo žemės sklypą, tačiau šią savo valią realizavo netinkama forma, t. y. nesilaikydamas nustatytų reikalavimų tokio pobūdžio prašymams pateikti. Atsakovas yra tas viešojo administravimo subjektas, kurio kompetencijai yra priskirti tiek valstybinės žemės ūkio paskirties žemės išnuomavimo, tiek jos suteikimo laikinai naudotis klausimai. Todėl jam turėjo būti žinoma, kad pareiškėjas jau nuo 2011 m. siekė išsinuomoti ginčo žemės sklypą. Šios aplinkybės lėmė, kad atsakovas byloje nagrinėtu atveju turėjo remtis ne formaliomis teisės aktų nuostatomis, o vadovautis „vieno langelio“ principu, kuris jį, viešojo administravimo subjektą, įpareigoja asmenų prašymus priimti ir atsakyti į juos vienoje darbo vietoje. Ginčytais administraciniais aktais, kurie nors ir atitiko formaliuosius teisės aktų reikalavimus, iš esmės buvo pažeista pareiškėjo subjektinė teisė – turėti pirmenybę išsinuomoti ginčo žemės sklypą. Tokie administraciniai aktai negali būti pripažinti pagrįsti ir teisingi.

Apeliacinės instancijos teismas pirmosios instancijos teismo sprendimą panaikino ir iš dalies patenkino pareiškėjo skundą.

2015 m. sausio 27 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-68-438/2015

Procesinio sprendimo kategorija 4.2; 4.5

[Prieiga internete](#)

6. Socialinė apsauga

6.3. Bylos dėl valstybinio socialinio draudimo pensijų

6.3.1. Valstybinė socialinio draudimo senatvės pensija

Dėl 1995–2002 metais dirbusiems pensininkams neišmokėtos valstybinio socialinio draudimo senatvės ar invalidumo pensijų dalies išmokėjimo termino

Apžvelgiamoje administracinėje byloje ginčas kilo dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinio skyriaus sprendimo, kuriuo buvo atsisakyta pareiškėjui, kaip įpėdiniui, išmokėti jo motinai pagal Valstybinių socialinio draudimo senatvės ir invalidumo pensijų dalies išmokėjimo įstatymo (toliau – ir Įstatymas) nuostatas priklausančią pensijos dalį, sprendimą motyvuojant tuo, jog pareiškėjas praleido terminą iki 2012 m. gruodžio 31 d. pateikti prašymą dėl negautos pensijos dalies išmokėjimo.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad aktualius teisinius santykius reglamentuoja specialusis teisės aktas – Valstybinių socialinio draudimo senatvės ir invalidumo pensijų dalies išmokėjimo įstatymas – ir jo pagrindu (5 str.) priimtas įstatymą įgyvendinantis teisės aktas – Vyriausybės 2008 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 144 patvirtintas Valstybinių socialinio draudimo senatvės ir invalidumo pensijų dalies sumų išmokėjimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas). Taip pat nurodyta, kad byloje nėra ginčo, jog Įstatymo taikymo požiūriu pareiškėjas yra tinkamas asmuo gauti jo motinai priklausiusią pensijos dalį, taip pat kad į atsakovą pareiškėjas, siekdamas atgauti pensijos dalį, kreipėsi paduodamas 2013 m. gegužės 7 d. prašymą, t. y. prašymą, kurio padavimas, pagal Aprašo 7 punktą, yra viena iš būtinų sąlygų atgauti mirusiam asmeniui priklausančią pensijos dalį.

LVAT teisėjų kolegija pirmiausia pažymėjo, kad Įstatymo galiojimo laikas yra specialiai aptartas jo 5 straipsnio 1 dalyje, pagal kurią (aktuali 2009 m. gruodžio 8 d. įstatymo Nr. XI-530 redakcija) apskaičiuota senatvės ar invalidumo pensijos dalies suma asmeniui išmokama 2008–2012 metais Vyriausybės nustatyta tvarka <...>, pensijų dalies sumos pradedamos išmokėti nuo 2008 m. liepos 1 d. Jokių nuorodų apie galimybę mokėti paminėtas sumas kitu laikotarpiu – laikotarpiu, nepatenkančiu į nurodytas ribas (t. y. nuo 2008 m. liepos 1 d. iki 2012 m. pabaigos) – Įstatyme nėra. Tai leido daryti pagrįstą išvadą, kad aptariamų pensijų mokėjimo laike viršutinė riba yra 2012 m. gruodžio 31 d., t. y. pensijų dalių mokėjimas Įstatymo taikymo prasme yra nutraukiamas nuo 2013 m. sausio 1 d. be jokių išlygų. Toks ginčo teisiųjų santykių reglamentavimas laike suponuoja išvadą, kad pagal savo prigimtį nurodytas terminas (2012 m. gruodžio 31 d.) yra naikinamasis terminas, kuris negali būti teismo atnaujintas (CK 1.117 str. 6 d.). Teisėjų kolegija taip pat pažymėjo, kad tokį Įstatymo nuostatų aiškinimą visiškai atitinka Aprašo 12 punkto (2009 m. gruodžio 23 d. nutarimo Nr. 1780 redakcija) imperatyviu būdu išreikšta nuostata, kad senatvės ar invalidumo pensijų dalies sumos išmokamos ne vėliau kaip iki 2012 m. gruodžio 31 d.

LVAT teisėjų kolegija, sutikdama su pirmosios instancijos teismo nurodytais argumentais, pritarė išvadai, kad pareiškėjo skundas negali būti pripažintas pagrįstu.

2015 m. sausio 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-173-143/2015

Procesinio sprendimo kategorija 6.3.1

[Prieiga internete](#)

6.4. Bylos dėl valstybinio socialinio draudimo pašalpų

6.4.2. Motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpa

Dėl teisės į motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpą, kai apdraustieji asmenys iki 26 metų neįgijo reikalaujamo stažo dėl to, jog mokėsi

Apžvelgiamoje administracinėje byloje ginčas kilo dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinio skyriaus atsisakymo skirti ir mokėti pareiškėjai motinystės pašalpą nėštumo ir gimdymo

atostogų metu bei motinystės (tėvystės) pašalpą vaiko priežiūros atostogų metu, kadangi pareiškėja tapo apdraustąja anksčiau nei kolegijoje baigė koleginių studijų programą.

Pagal byloje aktualią Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 16 straipsnio 2 dalį (2013 m. gegužės 9 d. įstatymo Nr. XII-284 redakcija), teisę gauti motinystės pašalpą nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu turi apdraustieji asmenys iki 26 metų, kurie iki nėštumo ir gimdymo atostogų pradžios neįgijo šio straipsnio 1 dalyje nustatyto stažo dėl to, kad nurodytais laikotarpiais mokėsi pagal bendrojo ugdymo programą ar pagal profesinio mokymo programą bei aukštosiose mokyklose pagal dieninę arba nuolatinę studijų formą, jeigu jie tik baigė atitinkamą mokyklą tapo apdraustaisiais asmenimis per 3 mėnesius nuo mokslo baigimo (pagal mokslo baigimą įrodantį dokumentą). Teisėjų kolegija pažymėjo, kad pagal šios normos paskirtį, galimybė įgyti būtiną ligos ir motinystės socialinio draudimo stažą turi būti eliminuota ne bet kokių veiksmų, o tik tos asmens veiklos, kurios tikslas buvo įgyti tam tikrą išsilavinimą, kai asmuo negalėjo dalyvauti valstybinio socialinio draudimo santykiuose dėl tiesioginio užimtumo akademinuose užsiėmimuose ir atsiskaitymų už jo pasirinktoje studijų programoje numatytus dalykus. Atsižvelgiant į tai, negali būti formaliai vertinama pagrindinio išsilavinimo pažymėjimų, brandos atestatų, diplomų ar kitokių liudijimų išdavimo diena, nes vadovaujantis Lietuvos Respublikos aukštojo mokslo įstatymo 2 straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 4 straipsnio 5 dalimi, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 39 straipsniu, šie dokumentai patvirtina bendrojo ugdymo programų baigimą ir išsilavinimo, kvalifikacijos, mokslo laipsnio įgijimą, tačiau tiksliai neatspindi mokinio ar studento pareigų realizavimo, t. y. bendrąją prasme – mokymosi, pabaigos (žr., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010 m. birželio 28 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-340/2010).

Sprendžiant klausimą dėl teisės į motinystės (tėvystės) pašalpą vaiko priežiūros atostogų metu, aktuali Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 19 straipsnio 2 dalis (2013 m. gegužės 9 d. įstatymo Nr. XII-284 redakcija), pagal kurią teisei gauti motinystės (tėvystės) pašalpą yra svarbi ta pati teisiškai reikšmingų įvykių chronologinė seka – mokslo baigimas ir per 3 mėnesius nuo mokslo baigimo tapimas apdraustuoju asmeniu.

LVAT teisėjų kolegija nustatė, kad pareiškėja pradėjo dirbti 2013 m. gegužės 21 d., t. y. dar iki profesinio bakalauro diplomo išdavimo 2013 m. birželio 14 d., tačiau, kaip pažymėjo LVAT teisėjų kolegija, nepatikrinus aplinkybių, kada realiai baigėsi pareiškėjos mokymosi veikla, negalima šio fakto pripažinti pakankamu pareiškėjos teisei į motinystės pašalpą paneigti. Atsižvelgiant į tai, kad pirmosios instancijos teismas minėtų aplinkybių tarpusavio santykio netyrė ir jas patvirtinančių / paneigiančių įrodymų neišreikalavo, pirmosios instancijos teismo sprendimo dalis panaikinta ir byla perduota nagrinėti iš naujo.

2015 m. sausio 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-477-502/2015

Procesinio sprendimo kategorija 6.4.2

[Prieiga internete](#)

9. Mokestiniai ginčai

9.1. Gyventojų pajamų mokestis

9.1.1. Gyventojų pajamų mokesčio objektas

9.1.1.2. Apmokestinamosios pajamos

Dėl paveldėto turto įsigijimo kainos nustatymo momento šio turto pardavimo pajamų apmokestinimo gyventojų pajamų mokesčiu tikslais

Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 19 straipsnio 1 dalis nustato, kad pardavus ar kitaip perleidus nuosavybėn ne individualios veiklos turtą, iš gautų pajamų šiame straipsnyje nustatyta tvarka gali būti atimta: 1) turto įsigijimo kaina; 2) sumokėtas komisinis atlyginimas bei mokesčiai, rinkliavos, susiję su šio turto pardavimu arba kitokiu perleidimu nuosavybėn.

Apžvelgiamoje byloje pareiškėja žemės sklypo, dėl kurio pardavimo pajamų apmokestinimo gyventojų pajamų mokesčiu kilo ginčas, dalį įgijo paveldėjimo būdu. Nustatyta, kad jai ir kitiems paveldėtojams 2005 m. gegužės 12 d. buvo išduotas paveldėjimo pagal įstatymą teisės liudijimas dėl šių asmenų tėvo, mirusio 2004 m. gruodžio 23 d., turėto žemės sklypo. Paveldėjimo pagal įstatymą teisės liudijime buvo nurodyta, kad remiantis VĮ „Registru centras“ Vilniaus filialo 2005 m. balandžio 20 d. pažyma apie nekilnojamojo turto daikto ir daiktinių teisių į jį registravimą nekilnojamojo turto registre, viso žemės

sklypo indeksuota vertė yra 7 690 Lt, vidutinė rinkos vertė – 221 818 Lt. Tačiau pareiškėja manė, kad ginčo turto (žemės sklypo dalies) įgijimo diena reikėtų laikyti palikimo atsiradimo dieną, t. y. 2004 m. gruodžio 23 d., pagal kurią ir turėjo būti nustatoma šio turto įsigijimo vertė.

Nesutikdama su tokiu pareiškėjos vertinimu, LVAT teisėjų kolegija pirmiausia pabrėžė, kad nagrinėtu atveju kilo mokestinis ginčas, todėl jį sprendžiant yra taikytinos mokesčių teisės normos, visų pirma, Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo nuostatos. Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo kontekste sąvoka „turto įsigijimas“ turi būti aiškinama pagal šio įstatymo nuostatas, o ne pagal Civilinio kodekso normas. Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 19 straipsnio 3 dalis (2002 m. liepos 2 d. įstatymo redakcija) nustatė, kad gyventojų pajamų mokesčių apskaičiavimui yra reikšmingos tik tos turto įsigijimo išlaidos, kurios pagrįstos dokumentais ar galiojančiais sandoriais. Teisiškai reikšmingas dokumentas, pagrindžiantis pareiškėjos paveldėjimo būdu įgytą nuosavybės teisę į žemės sklypo dalį, taip pat ir nekilnojamojo turto įgijimo kainą, yra 2005 m. gegužės 12 d. išduotas paveldėjimo pagal įstatymą teisės liudijimas. Todėl, apskaičiuojant gyventojų pajamų mokestį, kurį privalėjo sumokėti pareiškėja, buvo reikšminga 2005 m. gegužės 12 d. buvusi minėto žemės sklypo kaina, nustatyta pagal paveldėjimo teisės liudijimo išdavimo dieną galiojusią teisės aktų reikalavimus.

2015 m. sausio 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-267-442/2015

Procesinio sprendimo kategorijos 9.1.1; 9.8.1

[Prieiga internete](#)

11. Nuosavybės teisių atkūrimas

11.1. Asmenys, turintys teisę į nuosavybės teisių atkūrimą

Dėl teisės atkurti nuosavybės teises į giminaičių pagal kilmę ir įtėvių valdytą turtą

Apžvelgiamoje byloje pareiškėjas kreipėsi į teismą su skundu, prašydamas įpareigoti Nacionalinę žemės tarnybą prie Žemės ūkio ministerijos priimti sprendimą dėl nuosavybės teisių atkūrimo jo mirusio tėvo Z. S. L. vardu į išlikusį iki nacionalizacijos Z. S. L. įtėvių B. ir E. L. valdytą nekilnojamąjį turtą – 35,46 ha žemės sklypą. Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė kaip nepagrįstą, pabrėždamas, kad pareiškėjas teisės atkurti nuosavybės teises į jo mirusio tėvo Z. S. L. įtėvių B. ir E. L. valdytą nekilnojamąjį turtą neturi, nes jam buvo atkurtos nuosavybės teisės pagal kilmę į Z. L. iki nacionalizacijos valdytą žemėvaldą.

Apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija pažymėjo, kad paveldėjimo santykius nustato Lietuvos Respublikos civilinio kodekso normos. Šio kodekso 5.11 straipsnio 3 dalimi nustatyta, kad įvaikiai ir jų palikuonys, paveldintys po įtėvio ar jo giminaičių mirties, prilyginami įtėvio vaikams ir jų palikuonims. Jie nepaveldi pagal įstatymą po savo tėvų ir kitų aukštesnės linijos giminaičių pagal kilmę, taip pat po savo brolių ir seserų pagal kilmę mirties. Pagal šios normos nuostatą įvaikių ir paveldėjimo santykiai pagal kilmę yra atriboti, todėl padaryta išvada, kad tokiu pat principu turi būti atribojami ir nuosavybės teisių atkūrimo santykiai. Tai reiškia, kad faktiniai įvaikiai negali pretenduoti į savo tėvų arba kitų giminaičių pagal kilmę nacionalizuotą turtą. Iš to seka, kad nuosavybės teisės gali būti atkurtos tik į turtą, atsiradusį po tėvų ir giminaičių pagal kilmę mirties, arba į įtėvių valdytą turtą, tačiau, remiantis teise, negali būti tokios situacijos, kai asmeniui atkuriamos nuosavybės teisės į asmenų pagal kilmę valdytą turtą ir pagal teismine tvarka nustatytą įvaikinimo faktą ir į įtėvių turtą.

Apeliacinės instancijos teismas pirmosios instancijos teismo sprendimą paliko nepakeistą.

2015 m. sausio 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-13-261/2015

Procesinio sprendimo kategorija 11.1; 11.4.1; 11.12

[Prieiga internete](#)

11.10. Valios dėl būdo, kuriuo atkuriamos nuosavybės teisės, pakeitimas

Dėl pareigos pasiūlyti asmeniui kitus Atkūrimo įstatyme numatytus nuosavybės teisių atkūrimo būdus, kai prašyme nurodytas nuosavybės teisių atkūrimo būdas nenumatytas Atkūrimo įstatyme

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Vilniaus miesto skyriaus (toliau – NŽT) sprendimo „Dėl nuosavybės teisių į žemę atkūrimo“ ir NŽT direktoriaus sprendimo „Dėl E. K. skundo išnagrinėjimo“ 1 punkto panaikinimo bei įpareigojimo parengti išvadas dėl žemės, miško, vandens telkinio perdavimo neatlygintinai nuosavybėn V. G. vardu už likusį neatkurtą buvusio savininko A. Z. iki 1940 m. nacionalizacijos turėtą žemės plotą.

Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą tenkino iš dalies ir įpareigojo NŽT iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą.

Atsakovas nurodė, kad sprendimą netenkinti pareiškėjo prašymo dėl nuosavybės atkūrimo priėmė dėl to, kad nustatė, jog Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo (toliau – Atkūrimo įstatymas) nustatytais terminais, t. y. iki 2003 m. balandžio 1 d., V. G. (ar jos įpėdiniai) nepareiškė valios gauti lygiavertį žemės plotą kaimo vietovėje.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. rugsėjo 29 d. nutarimo Nr. 1057 „Dėl Lietuvos Respublikos piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo tvarkos ir sąlygų“ (2003 m. sausio 31 d. redakcija) (toliau – Nutarimas) 3 punkte buvo įtvirtinta, jog iki 2003 m. balandžio 1 d. piliečiai, kuriems nepriimtas sprendimas dėl nuosavybės teisių atkūrimo, gali pareikšti arba pakeisti valią dėl būdo, kuriuo atkuriamos nuosavybės teisės į nekilnojamąjį turtą. Iki nurodytos datos nepakeitus valios dėl nuosavybės teisių atkūrimo būdo, sprendimai priimami pagal paskutiniame prašyme nurodytą nuosavybės teisių atkūrimo būdą. Kai prašyme nurodytas nuosavybės teisių atkūrimo būdas, kuris nenumatytas Atkūrimo įstatyme arba nurodytuju būdu pagal šį įstatymą negalima atkurti nuosavybės teisių, prašymus nagrinėjančios institucijos privalo raštu iki 2003 m. kovo 1 d. pasiūlyti piliečiui kitus šiame įstatyme numatytus nuosavybės teisių atkūrimo būdus. Kai iki 2003 m. balandžio 1 d. pilietis nepareiškia valios dėl nuosavybės teisių atkūrimo būdo, nuosavybės teisės atkuriamos prašymus nagrinėjančios institucijos parinktu būdu.

Byloje paaiškinta, kad ilgai trunkant nuosavybės teisių atkūrimo procesui ir keičiantis teisiniam reguliavimui, Nutarimo 3 punkte įtvirtinta pareiga raštu iki 2003 m. kovo 1 d. pasiūlyti piliečiui kitus Atkūrimo įstatyme numatytus nuosavybės teisių atkūrimo būdus, kai prašyme nurodytas nuosavybės teisių atkūrimo būdas nenumatytas Atkūrimo įstatyme, nėra savitikslių ar formali. Ja iš esmės siekiama užtikrinti, kad piliečių valia, prireikus, bus patikslinta atsižvelgiant į pasikeitusį teisinį reguliavimą. Taigi ši nuostata iš esmės laikytina procedūrine garantija piliečiams tinkamai realizuoti savo teises nuosavybės teisių atkūrimo procese. Byloje nebuvo ginčo, kad 1991 m. prašyme V. G. aiškiai išreiškė savo valią dėl nuosavybės teisių atkūrimo būdo, todėl ji ir jos teisių perėmėjai galėjo pagrįstai tikėtis, kad prašymo pagrindu bus atkurtos nuosavybės teisės. Atsakovas neginčijo, kad pirmiau minėtos pareigos pasiūlyti piliečiui nurodyti kitus Atkūrimo įstatyme numatytus nuosavybės teisių atkūrimo būdus nevykdė. Teisėjų kolegijos manymu, toks pareigos nevykdymas byloje vertintu atveju negali būti laikomas nereikšmingu. Atsakovo argumentas, kad dėl laiko stokos tokių pranešimų visiems piliečiams objektyviai nebuvo įmanoma pateikti, teismo atmestas kaip teisiškai nereikšmingas.

Apeliacinės instancijos teismas paliko pirmosios instancijos teismo sprendimą nepakeistą.

2015 m. sausio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁸⁵⁸-2240/2014

Procesinio sprendimo kategorija 11.4.2; 11.10

[Prieiga internete](#)

15. Civilinė atsakomybė už žalą, atsiradusią dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų

15.2. Civilinės atsakomybės sąlygos

Dėl turtinės žalos, siejamos su prekybos alkoholiniais gėrimais laiko apribojimu, atlyginimo

Pareiškėjas UAB „Alika“ prašė atlyginti turtinę žalą iš Kupiškio rajono savivaldybės, atstovaujamos Kupiškio rajono savivaldybės tarybos, kuri, pareiškėjo teigimu, atsirado dėl neteisėto Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2010 m. rugsėjo 23 d. sprendimo Nr. TS-212 „Dėl prekybos alkoholiniais gėrimais laiko apribojimo“.

Byloje nustatyta, kad įsiteisėjusia Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2011 m. gruodžio 23 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-3094/2011 buvo panaikintas Kupiškio rajono tarybos sprendimas Nr. TS-212, kurio 1.1 punktu pareiškėjui UAB „Alika“ buvo apribotas prekybos

alkoholiniais gėrimais laikas, leidžiant prekiauti alkoholiniais gėrimais nuo 10.00 val. iki 20.00 val. bare, esančiame Kupiškyje. Šis įsiteisėjęs teismo sprendimas yra įgijęs *res judicata* galią ir apžvelgiamoje byloje turi prejudicinę reikšmę (ABTĮ 58 str. 2 d., 96 str. 4 d.). Todėl Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2011 m. gruodžio 23 d. nutartimi nustatytos aplinkybės suteikė pagrindą nagrinėtoje byloje konstatuoti Kupiškio rajono savivaldybės tarybos veiksmų neteisėtumą CK 6.271 straipsnio prasme, t. y. vieną iš civilinės atsakomybės pagal CK 6.271 straipsnį sąlygų. Teisėjų kolegija nusprendė, kad Kupiškio rajono savivaldybės tarybai minėtu 2010 m. rugsėjo 23 d. sprendimu Nr. TS-212 apribojus pareiškėjo teisę prekiauti alkoholiniais gėrimais, pareiškėjas patyrė turtinę žalą, todėl egzistuoja priežastinis ryšys tarp neteisėtų atsakovo veiksmų ir pareiškėjo patirtos turtinės žalos.

Pasisakydama dėl UAB „Alik“ patirtos žalos dydžio, teisėjų kolegija pažymėjo, kad pagal CK 6.249 straipsnio 1 dalį, žala yra asmens turto netekimas arba sužalojimas, turėtos išlaidos (tiesioginiai nuostoliai), taip pat negautos pajamos, kurias asmuo būtų gavęs, jeigu nebūtų buvę neteisėtų veiksmų. Teisėjų kolegija pabrėžė, kad negautos pajamos turi būti realios, o ne hipotetinės. Remiantis CK 6.249 straipsnio 1 dalimi, turi būti nustatytos realios asmens galimybės gauti konkrečias pajamas, atsižvelgiant į ankstesnes jo gautas pajamas, pasiruošimą ir priemones, kurių ėmėsi, siekdamas gauti šių pajamų ir pan. Nuostolių kaip piniginės žalos išraiškos turi būti atlyginama tiek, kiek pareiškėjas prarado, nes toks atlyginimas atitiktų žalos kompensavimo funkciją, o didesnio, nei faktiškai asmens patirta žala, dydžio atlyginimas reikštų tokio asmens nepagrįstą praturtėjimą. Be to, CK 6.247 straipsnyje numatyta, kad atlyginami tik tie nuostoliai, kurie susiję su veiksmais (veikimu, neveikimu), nulėmusiais skolininko civilinę atsakomybę tokiu būdu, kad nuostoliai pagal jų ir civilinės atsakomybės prigimtį gali būti laikomi skolininko veiksmų (veikimo, neveikimo) rezultatu. Teisėjų kolegija taip pat pažymėjo, kad žalą (nuostolius) privalo įrodyti pareiškėjas. CK 6.249 straipsnio nuostata „jeigu šalis nuostolių dydžio negali tiksliai įrodyti, tai jų dydį nustato teismas“ neatleidžia pareiškėjo nuo pareigos įrodyti savo reikalavimų pagrįstumą.

Nagrinėtu atveju pareiškėjas prašė atlyginti turtinę žalą – negautas pajamas, kurias būtų gavęs vykdydamas ūkinę komercinę veiklą bare, esančiame Kupiškyje. Teisėjų kolegija, įvertinusi byloje surinktus duomenis, sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, jog atsakovo priimtas administracinis aktas buvo tam tikra kliūtis pareiškėjui vykdyti veiklą bare. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2006 m. rugpjūčio 19 d. nutarime nurodė, kad turtinės žalos atlyginimo institutas turi būti aiškinamas, siejant žalos atlyginimą su realiai patirtais nuostoliais ar negautomis pajamomis dėl institucijos pareigūnų neteisėtų veiksmų. Tokiu būdu turtinės žalos atlyginimas pirmiausia turi būti vertinamas kaip kompensacinė priemonė, būtina atkurti realius, o ne menamus turtinius praradimus. Taigi priteistinomis pareiškėjo negautomis pajamomis negali būti tokios pajamos, kurių gavimas grindžiamas prielaidomis. Teisėjų kolegijos vertinimu, nagrinėtoje situacijoje pareiškėjo nurodomo dydžio pajamos, kurias jis būtų gavęs, jei būtų vykdęs veiklą bare, esančiame Kupiškyje, iš dalies buvo pagrįstos prielaidomis. Byloje nebuvo pagrindo pripažinti, kad pareiškėjas būtų gavęs visą nurodytą pajamų sumą, jei atsakovo 2010 m. rugsėjo 23 d. sprendimas Nr. TS-212 „Dėl Dėl prekybos alkoholiniais gėrimais laiko apribojimo“ nebūtų priimtas. Pareiškėjas nepateikė tinkamų įrodymų apie tai, kokią dalį apyvartoje sudaro pajamos, gautos iš prekybos alkoholiu ir iš prekybos alkoholiu nuo 22 val. iki 8 val., todėl pirmosios instancijos teismas darė pagrįstą išvadą, kad pareiškėjas neįrodė jam padarytos 121 308,39 Lt žalos dydžio. Teismas, įvertinęs pateiktus pareiškėjo įrodymus, kuriais grindžiamas žalos dydis, konstatavo, kad jie nėra pakankami, kad galima būtų pripažinti pareiškėjo nurodytą žalos dydį įrodytu. Pareiškėjo negauto pelno apskaičiavimas nebuvo pagrįstas buhalterinės apskaitos dokumentais, patvirtinančiais negautas pajamas baro naktinės prekybos metu, o tik nurodoma, kad nuostoliai (netektas pelnas) apskaičiuoti, remiantis baro pardavimų analize.

Teisėjų kolegija pabrėžė, kad nesant žalos dydžio pagrindimo, ji negali iš esmės pakeisti pirmosios instancijos teismo sprendimo, kuriuo pareiškėjui priteistas 6 000 Lt turtinės žalos atlyginimas. Nagrinėjant bylą pirmosios instancijos teisme, pareiškėjui buvo pasiūlyta pateikti išsamius įrodymus, kuriais grindžiamas žalos apskaičiavimas, tačiau įrodymai nebuvo pateikti. Pirmosios instancijos teismas pagrįstai nurodė, jog tiksliai apskaičiuoti ir pagrįsti žalą, atsiradusią dėl prekybos alkoholiu apribojimo, itin sudėtinga, todėl nusprendė pats nustatyti nuostolių dydį. Teisėjų kolegijos vertinimu, nustatydamas priteistinos turtinės žalos dydį, pirmosios instancijos teismas įvertino tai, kad UAB „Alik“ nuginčytu sprendimu buvo nustatytas prekybos alkoholiu laikas, prekybos alkoholiu laikas buvo ribojamas tik viename iš bendrovei priklausančių barų, taip pat į tą aplinkybę, kad pareiškėjas, turėdamas pareigą ir galimybę pateikti bent dalį žalą įrodančių dokumentų, jų pateikimu nepasirūpino, ir pagrįstai bei teisėtai priteisė pareiškėjui 6 000 Lt turtinės žalos atlyginimą.

2015 m. sausio 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵²⁵-734/2014
Procesinio sprendimo kategorija 15.2.3.1

[Prieiga internete](#)

Dėl asmens gyvenamosios vietos deklaracijos panaikinimo

Apžvelgiamoje byloje pareiškėjas prašė atlyginti neturtinę žalą, atsiradusią dėl neteisėtų Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos veiksmų. Pareiškėjas paaiškino, jog atsakovo atstovas neteisėtai panaikino jo gyvenamosios vietos deklaraciją A. S. nuosavybės teise priklausančioje sodyboje.

Šiomis aplinkybėmis teisėjų kolegija nurodė, jog nustatant atsakovo neteisėtus veiksmus yra aktualus Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo (toliau – ir Įstatymas) 11 straipsnis, kuris nustato, jog deklaravimo įstaiga yra gyvenamosios vietos deklaravimo duomenis arba (ir) neturinčių gyvenamosios vietos asmenų apskaitą tvarkanti institucija. Gyvenamosios vietos deklaravimo duomenų ir neturinčių gyvenamosios vietos asmenų apskaitos tvarkymo funkciją atlieka savivaldybės. Savivaldybėse, kuriose yra įsteigtos seniūnijos, deklaravimo įstaigos funkciją įgyvendina seniūnija, o savivaldybėse, kuriose seniūnijos neįsteigtos, arba savivaldybių teritorijose, kurios nepriskirtos seniūnijoms, deklaravimo įstaigos funkciją įgyvendina kitas savivaldybės administracijos padalinys (1 d.). Taigi nagrinėtu atveju sprendimą panaikinti pareiškėjo gyvenamosios vietos deklaravimo duomenis priėmė kompetentinga institucija neviršydamą savo įgaliojimų.

Įstatymo 8 straipsnyje nustatyta, jog deklaravimo duomenys taisomi, keičiami ir naikinami, jeigu gyvenamosios patalpos savininkas (bendraturčiai) deklaravimo įstaigai pateikia prašymą pakeisti jam priklausančioje gyvenamojoje patalpoje savo gyvenamąją vietą deklaravusio ir ją pakeitusio asmens deklaravimo duomenis (Įstatymo 8 str. 1 d. 3 p.). Prašymą ištaisyti, pakeisti ar panaikinti deklaravimo duomenis nagrinėja ir sprendimą dėl jų taisymo, keitimo ir panaikinimo priima deklaravimo įstaiga (Įstatymo 8 str. 2 d.). Nagrinėtu atveju ginčo, jog A. S. yra sodybos savininkas, nebuvo, todėl teisėjų kolegija darė išvadą, jog seniūnija pagrįstai priėmė nagrinėti jo prašymą panaikinti pareiškėjo gyvenamosios vietos deklaracijos duomenis. Taigi gyvenamosios vietos deklaravimo duomenys gali būti taisomi, keičiami bei naikinami gyvenamosios patalpos savininko (bendraturčio) prašymu, tačiau tik tuo atveju, kai savininkui priklausančioje gyvenamojoje patalpoje savo gyvenamąją vietą deklaravęs asmuo pakeitė savo gyvenamąją vietą, t. y. asmenys turi nebegyventi gyvenamosios patalpos savininkui (bendraturčiams) priklausančioje gyvenamojoje patalpoje, kurioje jų gyvenamoji vieta buvo deklaruota.

Iš byloje esančių duomenų buvo matyti, jog sprendimas panaikinti pareiškėjo gyvenamosios vietos deklaravimo duomenis priimtas remiantis tuo, kad jis faktiškai negyvena sodyboje, kurios savininkas kreipėsi į viešojo administravimo subjektą su prašymu dėl pareiškėjo deklaruotos gyvenamosios vietos panaikinimo. Pareiškėjas savo reikalavimus grindė tuo, kad pirmosios instancijos teismas netinkamai įvertino byloje esančius įrodymus bei neteisingai nustatė faktines aplinkybes ir konstatavo, jog pareiškėjas negyvena A. S. priklausančioje sodyboje. Šiuo aspektu teisėjų kolegija pažymėjo, jog faktas, kad asmuo, kurio deklaruotą gyvenamąją vietą yra prašoma panaikinti, negyvena savininko, besikreipiančio administracine tvarka dėl tokių duomenų panaikinimo, gyvenamojoje patalpoje, turi būti akivaizdus ir neginčijamas. Minėtą faktą patvirtinančiu įrodymu gali būti teismo sprendimas dėl asmens iškeldinimo iš gyvenamosios patalpos arba kiti akivaizdūs įrodymai, patvirtinantys, kad asmuo negyvena gyvenamojoje patalpoje (pvz., asmuo ilgą laiką negyvena gyvenamojoje patalpoje).

Be to, kilus ginčui tarp fizinių asmenų dėl naudojimosi gyvenamąja patalpa, minėtų įrodymų rinkimo procesas administracinėje procedūroje neturėtų būti daromas pernelyg sudėtingu. Nagrinėtu atveju pareiškėjas teigė, kad jis iki priverstinio jo iškraustymo tebegyveno sodyboje, tačiau jokių įrodymų, patvirtinančių šį faktą, teismui nepateikė. Tuo metu liudytojų paaiškinimuose vieningai buvo teigiama, jog pareiškėjas sodyboje nebegyvena nuo 2011 m. rudens. Atsižvelgiant į tai, jog liudytojais buvo seniūnijos darbuotoja, kuri buvo nuvykusi į sodybą, laiškus į sodybą pristatinėjanti paštininkė bei buvusi pareiškėjo kaimynė, teismui nekilo abejonių dėl šių liudytojų šališkumo bei šių asmenų pateiktų paaiškinimų teisingumo. Nustatyta, kad paaiškinimai buvo nuoseklūs, tarp jų nebuvo prieštaravimų.

Atsižvelgus į tai, kas paminėta, nuspręsta, kad pareiškėjas neįrodė būtinos civilinės atsakomybės atsiradimo sąlygos – valstybinės valdžios institucijos ar jos darbuotojų neteisėtos veikos, o nenustačius

neteisėtos veikos, savivaldybei nekyla civilinė atsakomybė, todėl nėra teisinio pagrindo pareiškėjui priteisti prašomą neturtinės žalos atlyginimą.

2015 m. sausio 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-503-662/2015
Procesinio sprendimo kategorija 38; 15.2.3.2

[Prieiga internete](#)

16. Valstybės tarnyba

16.4. Tarnybinės nuobaudos

Dėl tarnautojo atsisakymo vykdyti pavestas užduotis kaip neteisėtų veiksmų

Byloje buvo sprendžiama, ar valstybės tarnautoja, atsisakiusi vykdyti tiesioginio vadovo pavestas užduotis, atliko neteisėtus veiksmus, už kuriuos būtų galima taikyti tarnybinę atsakomybę.

LVAT teisėjų kolegija nustatė, kad Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Finansų skyriaus vedėjas priėmė įsakymą, kuriuo pagal pareigybių aprašymuose nustatytas funkcijas Finansų skyriaus specialistams (kuria buvo ir pareiškėja) paskirstė atlikti konkrečius darbus. Nesutikdama su šiuo įsakymu, pareiškėja Finansų skyriaus vedėjai raštu pateikė paaiškinimą, kad atsisako vykdyti minėtą įsakymą. Už tai jai paskirta byloje ginčyta tarnybinė nuobauda – pastaba.

Apžvelgiamoje byloje konstatuota, kad tarnybinės atsakomybės pagrindas – tarnybinis nusižengimas. Valstybės tarnautojas tarnybinėn atsakomybėn gali būti traukiamas už konkrečių veikų (veikimą arba neveikimą) padarymą. Valstybės tarnybos įstatymo 2 straipsnio 12 dalyje pateiktos sąvokos „tarnybinis nusižengimas“ apibrėžime yra įtvirtinti požymiai, kurie tarnybinį nusižengimą apibūdina kaip pareigų neatlikimą arba netinkamą atlikimą. Taigi veika turi būti padaryta realiai, o ne vertinama kaip ateityje galimas/tiriamas tarnybinių pareigų (funkcijų) neatlikimas arba netinkamas atlikimas, t. y. išreikštas ketinimas neatlikti tarnybinių pareigų arba netinkamai jas atlikti ateityje. Nagrinėtu atveju patikrinimo išvadoje nebuvo tirta ir nustatyta, kad pareiškėja nevykdė jai pavestų funkcijų ar vykdė jas netinkamai (nenustatytas konkrečių veikų padarymas). Todėl nebuvo pagrindo konstatuoti, jog pareiškėja padarė tarnybinį nusižengimą.

Panaikinus pirmosios instancijos teismo sprendimą, pareiškėjos skundas dėl tarnybinės nuobaudos panaikinimo patenkintas.

2015 m. sausio 26 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-184-662/2015
Procesinio sprendimo kategorija 16.4

[Prieiga internete](#)

17. Bylos dėl norminių administracinių aktų teisėtumo

17.2. Teritorinių ar savivaldybių administravimo subjektų

Dėl Kauno rajono savivaldybės tarybos 2012 m. balandžio 26 d. sprendimo Nr. TS-173 „Dėl neapmokestinamų žemės sklypų dydžio nustatymo žemės ir valstybinės žemės nuomos mokesčiams apskaičiuoti“ 1 punkto tam tikra apimtimi teisėtumo

Administracinėje byloje buvo nagrinėjamas klausimas dėl Kauno rajono savivaldybės tarybos 2012 m. balandžio 26 d. sprendimo Nr. TS-173 „Dėl neapmokestinamų žemės sklypų dydžio nustatymo žemės ir valstybinės žemės nuomos mokesčiams apskaičiuoti“ 1 punkto ta apimtimi, kuria neapmokestinamojo sklypo dydžiai diferencijuojami pagal žemės paskirtį ir nustatomi tik žemės ūkio ir gyvenamųjų teritorijų paskirties žemei, atitikties Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymo 8 straipsnio 2 dalies 3 punktui bei Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 ir 4 punktam, 6 straipsnio 2 ir 4 dalims.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad tam tikra apimtimi ginčytas sprendimas priimtas vadovaujantis, be kita ko, Žemės mokesčio įstatymo (redakcija, galiojusi nuo 2007 m. balandžio 26 d. iki 2013 m. sausio 1 d.) 6 ir 7 straipsniais, kurie atitinka nuo 2013 m. sausio 1 d. galiojančios redakcijos Žemės mokesčio įstatymo 8 straipsnio 2 dalies 3 punkto ir 3 dalies nuostatas. Šio įstatymo 8 straipsnio 2 dalies 3 punkte

įtvirtinta, be kita ko, kad „Mokesčiu neapmokestinama: <...> fiziniams asmenims, kurių šeimose mokestinio laikotarpio pradžioje nėra darbingų asmenų ir kuriems nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis arba kurie yra sukakę senatvės pensijos amžių ar yra nepilnamečiai, priklausančio žemės sklypo plotas, neviršijantis savivaldybių tarybų iki einamojo mokestinio laikotarpio rugsėjo 1 dienos nustatyto neapmokestinamojo žemės sklypo dydžio. Fiziniam asmeniui nuosavybės teise priklausantys keli žemės sklypai, esantys tos pačios savivaldybės teritorijos vietovėse (vietovėje), kurioms (kuriai) nustatytas vienodas neapmokestinamasis žemės sklypo dydis, šiuo atveju laikomi vienu žemės sklypu. Jeigu fizinis asmuo turi teisę į mokesčio lengvatą ir turi ne vieną žemės sklypą, taikoma didžiausia lengvata vienam žemės sklypui. Taikant šią nuostatą, šeimai laikomi sutuoktiniai, asmenys, vieni auginantys vaikus (įvaikius), ir su jais gyvenantys jų vaikai (įvaikiai, posūniai, podukros), iki jiems sukaks 18 metų, o prie darbingų asmenų nepriskiriami švietimo įstaigų dieninių skyrių moksleiviai ir studentai“.

LVAT teisėjų kolegija vertino, jog iš cituotos Žemės mokesčio įstatymo nuostatos aiškiai matyti, kad įstatymų leidėjas įtvirtino (suteikė) konkrečiai apibrėžtai asmenų grupei atitinkamą žemės mokesčio lengvatą, t. y. žemės mokesčiu neapmokestino jiems priklausančio žemės sklypo ploto, kuris neviršija savivaldybių tarybų iki einamojo mokestinio laikotarpio rugsėjo 1 dienos nustatyto neapmokestinamojo žemės sklypo dydžio. Atitinkamai savivaldybių tarybos buvo įpareigosios nustatyti neapmokestinamojo žemės sklypo dydį. Savivaldybių taryboms teisė apriboti (susiaurinti) minėtos lengvatos taikymą nesuteikta. Todėl LVAT pripažino, kad nagrinėtu atveju atsakovas, priimdamas ginčo sprendimą, neteisėtai ir nepagrįstai susiaurino atitinkamai asmenų grupei įstatymų leidėjo suteiktą žemės mokesčio lengvatą, nustatydamas, jog neapmokestinamas dydis nustatomas tik žemės ūkio ir gyvenamųjų teritorijų paskirties žemės sklypams, ir tokiu būdu eliminuodamas lengvatos taikymą asmenims, turintiems kitos, nei savivaldybės tarybos sprendime nustatyta, paskirties žemės sklypus.

Dėl nurodytų argumentų padaryta išvada, kad pirmosios instancijos teismas teisėtai ir pagrįstai sprendė, jog Kauno rajono savivaldybės tarybos 2012 m. balandžio 26 d. sprendimo Nr. TS-173 „Dėl neapmokestinamų žemės sklypų dydžio nustatymo žemės ir valstybinės žemės nuomos mokesčiams apskaičiuoti“ 1 punktą nurodyta apimtimi prieštarauja Žemės mokesčio įstatymo (2011 m. gruodžio 21 d. įstatymo Nr. XI-1829 redakcija) 8 straipsnio 2 dalies 3 punktui ir Viešojo administravimo įstatymo (2010 m. gruodžio 23 d. įstatymo Nr. XI-1259 redakcija) 3 straipsnio 1 dalies 1 ir 4 punktams.

2015 m. sausio 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴³⁸-1515/2014

Procesinio sprendimo kategorija 17.2

[Prieiga internete](#)

Dėl Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2012 m. birželio 28 d. sprendimo Nr. 7-139 „Dėl savivaldybės tarnybinių gyvenamųjų patalpų fondo“ 2 priedo 3 punkto teisėtumo

Dėl prašymo kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą nagrinėjimo

Apžvelgiamoje administracinėje byloje LVAT, pažymėjęs, kad apeliaciniame skunde iš esmės nekvestionuojamos teismo sprendime padarytos išvados, sutiko su pirmosios instancijos teismo argumentais ir paliko nepakeistą Vilniaus apygardos administracinio teismo sprendimą, kuriuo tenkintas pareiškėjo Vyriausybės atstovo Vilniaus apskrityje pareiškimas ir pripažinta, kad Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2012 m. birželio 28 d. sprendimo Nr. 7-139 „Dėl savivaldybės tarnybinių gyvenamųjų patalpų fondo“ 2 priedo 3 punktas, kuriame nustatyta, kad išsinuomoti savivaldybės tarnybines gyvenamąsias patalpas turi teisę „valstybės institucijų teritorinių padalinių Ukmergės rajone darbuotojai, jei tarp valstybės institucijos ir savivaldybės yra sudaryta bendradarbiavimo sutartis, kuria valstybės institucija bendradarbiauja su savivaldybe vykdant savarankiškas savivaldybės funkcijas, nurodytas Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnyje“ prieštarauja Civilinio kodekso 6.618 straipsnio 1 ir 2 dalims.

LVAT teisėjų kolegija detaliau pasisakė dėl apeliacinio skundo argumentų, kad teismas, pasak apelianto, netinkamai nagrinėjo ir nemotyvuotai atmetė prašymą kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar Administracinių bylų teisenos įstatymo 33 straipsnio 3 dalis ta apimtimi, kuria nenumatytas naikinamasis terminas paduoti pareiškimus, kuriuose prašoma ištirti norminių administracinių teisės aktų teisėtumą, neprieštarauja konstituciniams teisinės valstybės, teisėtų lūkesčių bei teisinio tikrumo principams.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad pagal formuojamą šio teismo praktiką, bylos proceso dalyvių prašymai kreiptis į Konstitucinį Teismą bylą nagrinėjančiam teismui yra tik vada vertinti, ar yra pagrindo manyti, jog konkrečioje byloje taikytinas teisės aktas (jo dalis) gali prieštarauti Konstitucijai. Pagrindas konkrečią bylą nagrinėjančiam teismui kreiptis į Konstitucinį Teismą su atitinkamu paklausimu gali būti tik paties bylą nagrinėjančio teismo pagrįstas manymas (pagrįstos abejonės) dėl byloje taikytino teisės akto atitikties Konstitucijai. Kreipimasis į Konstitucinį Teismą jo kompetencijai priskirtais klausimais priklauso bylą nagrinėjančio teismo diskrecijai, kurią lemia tai, ar bylą nagrinėjančiam teismui kyla teisiškai pagrįstų abejonų dėl sprendžiant bylą taikytino norminio teisės akto (jo dalies) atitikties Konstitucijai. LVAT savo jurisprudencijoje yra ne kartą pažymėjęs, kad Administracinių bylų teisenos įstatymo taikymo požiūriu bylos proceso dalyvio prašymas kreiptis į Konstitucinį Teismą nelaikytinas administracinio skundo reikalavimu, todėl tokiam prašymui išspręsti netaikytinos Administracinių bylų teisenos įstatymo 86 straipsnio 3 dalies nuostatos apie būtinumą teismo sprendime atsakyti į visus atsakovo pareikštus pagrindinius reikalavimus (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. rugpjūčio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴⁶-1917/2012).

Akcentavusi, kad kreipimasis į Konstitucinį Teismą realizuotinas, kai yra pakankamai teisiškai pagrįsta abejonė, jog sprendžiant disputą taikytinas teisės aktas ar jo dalis prieštarauja Konstitucijai, o pateikto prašymo argumentai nesaisto teismo ir jis savarankiškai vertina prašymo pagrįstumą, LVAT teisėjų kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad nėra pagrįstų abejonų dėl minėtos Administracinių bylų teisenos įstatymo 33 straipsnio 3 dalies nuostatos atitikties Konstitucijai, konstituciniams teisinės valstybės, teisėtų lūkesčių bei teisinio tikrumo principams. Šiuo aspektu apžvelgiamoje byloje pažymėta norminių administracinių aktų reikšmė reguliuojant visuomeninius santykius, jų galiojimas ir tuo pačiu galimybė taikyti individualiems santykiams reglamentuoti neapibrėžtą laiko tarpą, taip pat tai, kad naikinamųjų terminų nenustatymas šių aktų teisėtumo tyrimui yra įstatymų leidėjo diskrecija, kuri įgyvendinama, atsižvelgiant į konkretaus teisinio reguliavimo tikslus. Būtent galimybė bet kada pašalinti iš teisės aktų sistemos galiojančius, tačiau prieštaraujančius Konstitucijai norminius administracinius teisės aktus atitinka konstitucinius teisinės valstybės, teisėtų lūkesčių bei teisinio tikrumo principus. LVAT teisėjų kolegija taip pat atkreipė dėmesį į tai, kad įstatymo leidėjas analogiškai nėra nustatęs ir kreipimosi į Konstitucinį Teismą terminų dėl aukštesnę teisinę galią turinčių norminių teisės aktų atitikties įstatymams ir Konstitucijai (ABTĮ 4 str. 2 d., Konstitucinio Teismo įstatymo 66 str., 67⁸ str.).

2015 m. sausio 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴⁹²-2016/2014
Procesinio sprendimo kategorija 17.2

Dėl reikalavimų, keliamų teismo nutarčiai kreiptis į administracinį teismą su prašymu ištirti norminio administracinio akto (ar jo dalies), kuris turėtų būti taikomas nagrinėjamoje byloje, teisėtumą

Administracinėje byloje klausimą dėl norminio administracinio akto dalies teisėtumo iškėlė civilinę bylą dėl žemės nuomos mokesčio priteisimo nagrinėjęs Šiaulių apylinkės teismas, 2013 m. lapkričio 27 d. nutartimi tenkinęs atsakovo prašymą ištirti norminio administracinio akto teisėtumą ir nutaręs kreiptis į Šiaulių apygardos administracinį teismą su prašymu ištirti Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2012 m. kovo 29 d. sprendimo Nr. T-71 „Dėl nuomos mokesčio už valstybinę žemę tarifų ir mokėjimo terminų nustatymo“ 1.3 bei 2 punktų teisėtumą. Šia nutartimi Šiaulių apylinkės teismas, be kita ko, nurodė: „kadangi atsakovo pateiktas prašymas yra motyvuotas, bylos nagrinėjimo metu šalis turi teisę pateikti tokio pobūdžio prašymus, jis tenkintinas, vadovaujantis atsakovo išdėstytais motyvais“.

LVAT teisėjų kolegija pastebėjo, jog kaip ne kartą yra konstatavęs LVAT, norminio administracinio akto teisėtumo tyrimo individualioje byloje pradėjimo atveju, numatytu Administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) 111 straipsnio 3 dalyje, lemiamą procesinę reikšmę tenka šią individualią bylą nagrinėjančio teismo nutarčiai pradėti norminio administracinio akto teisėtumo tyrimą. Net ir esant ABTĮ 111 straipsnio 1 dalyje nurodytam prašymui pradėti norminio administracinio akto teisėtumo tyrimą, būtent teismas galutinai konstatuoja, kokios norminių aktų nuostatos taikytinos byloje ir kaip jos turi būti aiškinamos, todėl būtent teismas galutinai nusprendžia, ar jo nagrinėjamos konkrečios bylos išsprendimui yra reikalinga pradėti atskirą norminio administracinio akto teisėtumo tyrimą ir kokia apimtimi toks tyrimas turi būti atliekamas. Be to, ABTĮ 111 straipsnio 3 dalyje nurodyta nutartimi pradėti norminio administracinio akto teisėtumo tyrimą individualią bylą nagrinėjantis teismas išreiškia būtent savo, o ne to paties įstatymo

111 straipsnio 1 dalyje nurodyto asmens, pagrįstą abejonę atitinkamo akto (jo dalies) teisėtumu, kuri (abejonė), be kita ko, turi būti motyvuota išsamiais, aiškiais, logiškais ir nuosekliais teisiniais argumentais. Analogiškai vertintina ir dėl ABTĮ 112 straipsnio 1 dalyje nurodytos bendrosios kompetencijos ar specializuoto teismo nutarties kreiptis į administracinį teismą su prašymu patikrinti, ar konkretus norminis administracinis aktas (ar jo dalis), kuris turėtų būti taikomas nagrinėjamoje byloje, atitinka įstatymą ar Vyriausybės norminį aktą. Todėl pripažintina, jog teisėjas (teismas), priimdamas nutartį pradėti norminio administracinio akto teisėtumo tyrimą ar kreiptis į kompetentingą administracinį teismą dėl šio akto teisėtumo patikrinimo, joje (nutartyje) iš esmės išdėsto savo (išankstinę) nuomonę dėl šio akto teistumo, t. y. dėl norminės bylos esmės (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014 m. gegužės 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴³-355/2014).

Atsižvelgdama į šiuos reikalavimus, įpareigojančius teismą kaip pareiškėją savo poziciją dėl norminio dalies atitikties įstatymui ar Vyriausybės norminiam aktui išdėstyti aiškiai, nedviprasmiškai, LVAT teisėjų kolegija konstatavo, kad Šiaulių apylinkės teismo 2013 m. lapkričio 27 d. nutartis, kurioje apsiribota tik abstrakčia nuoroda į atsakovo prašymą, nėra tinkamas norminės administracinės bylos procesinis dokumentas, todėl šios nutarties pagrindu pradėtas norminio administracinio akto atitikties įstatymams tyrimas iš esmės nėra įmanomas.

Dėl šių proceso teisės normų pažeidimų pirmosios instancijos teismo sprendimas buvo panaikintas ir byla grąžinta nagrinėti iš naujo.

2015 m. sausio 22 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-75-502/2015

Procesinio sprendimo kategorija 17.2

[Prieiga internete](#)

18. Bylos dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimų ir neveikimo

18.1. Prezidento, Seimo, savivaldybių tarybų rinkimai

Dėl reikalavimo asmeniui, siekiančiam būti kandidatu į savivaldybės tarybos narius, deklaruoti savo gyvenamąją vietą šioje savivaldybėje

Administracinėje byloje ginčas kilo dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimo dalies, kuria nuspėsta neregistruoti pareiškėjo, kaip kandidato į Vilniaus miesto savivaldybės tarybą, nes jis laiku nedeklaravo savo gyvenamosios vietos.

Pagal Savivaldybių tarybų rinkimų įstatymo 2 straipsnio 2 dalį, savivaldybės tarybos nariu gali būti renkamas asmuo, kuris, be kita ko, savo gyvenamąją vietą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus deklaruavo šios savivaldybės teritorijoje ne vėliau kaip iki pareiškinių dokumentų pateikimo savivaldybės rinkimų komisijai dienos. Byloje nustatyta, kad partijos kandidatų pareiškiniai dokumentai savivaldybės rinkimų komisijoje buvo gauti 2015 m. sausio 9 d., o Gyventojų registro tarnyba nurodė, kad pareiškėjas (kandidatas į savivaldybės tarybos narius) savo gyvenamąją vietą adresu šioje savivaldybėje buvo deklaravęs nuo 2007 m. birželio 6 d. iki 2012 m. liepos 15 d.

LVAT teisėjų kolegija nurodė, kad asmuo laikomas deklaravusiu savo gyvenamąją vietą nuo tos dienos, kai jis deklaravimo įstaigai pateikė deklaraciją ir kitus reikiamus dokumentus (Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo 3 str. 1 d. ir 7 str. 6 d.). Byloje nustatyta, kad pareiškėjas 2014 metais kreipėsi į Vyriausiąją rinkimų komisiją su prašymu įtraukti jį į rinkėjų, galinčių balsuoti Lietuvos Respublikoje Europos Parlamento rinkimuose sąrašus. Pareiškėjas 2014 metais deklaruavo gyvenamąją vietą Vilniaus mieste per elektroninių valdžios vartų portalą ir Vyriausiosios rinkimų komisijos darbuotojo buvo informuotas, kad jam, kaip Europos Sąjungos piliečiui, yra suteikta teisė balsuoti Europos Parlamento rinkimuose. Dėl nurodytų aplinkybių nuspręsta, kad byloje esantys duomenys yra prieštaringi, nes dėl neaiškių priežasčių Gyventojų registro tarnybos pateiktoje informacijoje neatsispindi pareiškėjo 2014 m. atlikta deklaracija. Šiuo aspektu LVAT teisėjų kolegija pastebėjo, kad asmens teisės turi būti ginamos efektyviai, todėl informacinės sistemos nepakankamos techninės galimybės, kurios tiesiogiai susijusios su asmens teisių ir pareigų įgyvendinimu, negali būti kliūtis įgyvendinti teisės aktais garantuojamas teises (2014 m. gegužės 19 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁶⁰²-660/2014).

Nagrinėjamoje situacijoje LVAT teisėjų kolegija taip pat pažymėjo, jog pareiškėjas, 2014 m. dalyvavęs Europos Parlamento rinkimuose Lietuvos Respublikoje nesant jokių kliūčių ir pačiai Vyriausiajai

rinkimų komisijai patvirtinus, kad jis atitinka reikalavimus, galėjo pagrįstai tikėtis, kad jo pateikta gyvenamosios vietos deklaracija bus tinkama ir galiojanti 2015 metais. Nors vienu atveju pareiškėjas siekė įgyvendinti aktyviają, kitu – pasyviają rinkimų teisę, abiem atvejais buvo vertinamas iš esmės analogiškas kriterijus – reikalavimas būti deklaravus gyvenamą vietą, ir tos pačios institucijos jis buvo vertinamas skirtingai. Vyriausioji rinkimų komisija, vertindama kandidatų į savivaldybės tarybos narius atitikimą Savivaldybių tarybų rinkimų įstatyme nustatytiems reikalavimams, pagal bendrąją taisyklę remiasi duomenimis, gautais iš Gyventojų registro tarnybos. Tačiau ši norma negali būti aiškinama formaliai, kaip neleidžianti atsižvelgti į jokias kitas reikšmingas aplinkybes. Dėl to Vyriausioji rinkimų komisija, gavusi per posėdį papildomus duomenis, turėjo juos vertinti priimdama apžvelgiamoje byloje ginčytą sprendimą. Priešingu atveju galėtų susidaryti situacija, kad net techninės klaidos atveju pareiškėjas neturėtų jokių galimybių ginčyti jo atžvilgiu priimtą sprendimą, atimantį teisę dalyvauti savivaldybių tarybų rinkimuose.

Atsižvelgdamas į nurodytus argumentus, LVAT teisėjų kolegija konstatavo, jog Vyriausioji rinkimų komisija neteisėtai pareiškėją įtraukė į kandidatų, nedeklaravusių gyvenamosios vietos savivaldybės teritorijoje, sąrašą ir ginčytu sprendimu panaikino jo registravimą.

2015 m. sausio 30 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. R-1-602/2015

Procesinio sprendimo kategorija 18.1

[Prieiga internete](#)

28. Bylos dėl energetikos teisinių santykių

Dėl su elektrinių projektų plėtojimu susijusių išlaidų kompensavimo sąlygos, susijusios su šių išlaidų patyrimu iki 2013 m. vasario 1 d., aiškinimo

Išlaidų, susijusių su saulės šviesos energijos elektrinės projekto plėtojimu, kompensavimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 4 punktą nustato, kad kompensuotinomis laikomos išlaidos, patirtos iki 2013 m. vasario 1 d., kurios gali būti nustatytos, pagrįstos ir patvirtintos išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo nurodymo dokumentais.

Apžvelgiamoje byloje ginčytu sprendimu išlaidų, susijusių su saulės šviesos energijos elektrinės projekto plėtojimu, kompensavimo komisija atsisakė kompensuoti dalį pareiškėjo prašytų kompensuoti išlaidų, susijusių su elektrinės projekto plėtra, nes jos patirtos po 2013 m. vasario 1 d.

LVAT teisėjų kolegija šiame procesiniame sprendime iš esmės aiškinosi, ar turi būti atlyginamos tik tos išlaidos, kurios faktiškai apmokėtos iki 2013 m. vasario 1 d., ar ir tos išlaidos, kurios faktiškai buvo apmokėtos po 2013 m. vasario 1 d., tačiau dėl kurių buvo susitarta iki šios datos ir kurios buvo neišvengiamos dėl to, kad iki 2013 m. vasario 1 d. buvo atlikti tam tikri darbai.

LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, sistemiškai aiškinant Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 2, 11, 13, 14, 16, 20, 21 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo įgyvendinimo įstatymo (įsigaliojusio 2013 m. vasario 1 d.) 3 straipsnio 1 dalį ir Aprašo 4 punktą, patirtos išlaidos reiškia, kad tos išlaidos buvo realiai patirtos iki 2013 m. vasario 1 d., t. y. iki šių išlaidų kompensavimo mechanizmo sukūrimo, o išlaidų patyrimo realumą įrodo šių išlaidų apmokėjimas. Pažymėjusi, kad įstatymų leidėjas, įtvirtindamas su elektrinių projektų plėtojimu susijusių išlaidų kompensavimą, negarantavo, jog asmenims, nusprendusiems dėl pasikeitusio teisinio reglamentavimo nebevystyti elektrinių projektų, bus kompensuotos visos patirtos išlaidos, LVAT teisėjų kolegija sprendė, kad komisija pagrįstai išlaidas, apmokėtas po 2013 m. vasario 1 d., pripažino nekompensuotinomis.

2015 m. sausio 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-121-525/2015

Procesinio sprendimo kategorija 28; 38

[Prieiga internete](#)

Dėl realių ir tiesioginių išlaidų, susijusių su saulės šviesos energijos elektrinės projekto plėtojimu, kompensavimo

Apžvelgiamoje byloje LVAT, vertindamas išlaidų patyrimo realumą, nustatė, kad pareiškėjas patirtų išlaidų apmokėjimą grindė 2013 m. birželio 30 d. PVM sąskaita faktūra Nr. SJ12148 bei sąskaitos išrašu,

kuriame buvo nurodyta apie 2013 m. liepos 14 d. atliktą mokėjimą. Nagrinėtu atveju 2012 m. rugsėjo 12 d. Dokumentų tvarkymo ir projektavimo darbų paslaugų sutarties Nr. 2012/09/12/12-05 šalys susitarė dėl vėlesnio teikiamų paslaugų apmokėjimo, taigi, nors užsakovui ir kilo pagal sutarties sąlygas prievolė apmokėti paslaugas, tačiau, kol ta mokėtinos už paslaugas sumos dalis nebuvo užsakovo – pareiškėjo apmokėta, ji nepriskirtina pareiškėjo realiai patirtoms išlaidoms. Taigi, teisėjų kolegijos nuomone, Komisija pagrįstai sprendė, jog išlaidos, apmokėtos 2013 m. liepos 14 d. nekompensuotinos, nes patirtos po 2013 m. vasario 1 d.

Pareiškėjas taip pat prašė kompensuoti išlaidas, patirtas dėl uždarnosios akcinės bendrovės steigimo ir darbo užmokesčio UAB direktoriui ir buhalterui mokėjimo. Komisija ginčo sprendime nurodė, kad vadovaujantis Aprašo 5.7 punktu, minėtos išlaidos nekompensuotinos, nes tiesiogiai nesusijusios su elektrinės projekto plėtojimu. Šiomis aplinkybėmis teisėjų kolegija pažymėjo, kad įgyvendinimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta teisė kreiptis į Komisiją dėl išlaidų kompensavimo asmenims, patyrusiems tiesiogiai su elektrinės projekto plėtojimu susijusių išlaidų. Aprašo 3 punkte taip pat apibrėžta, jog Apraše terminas „išlaidos“ reiškia tiesiogiai su saulės šviesos energijos elektrinės projekto plėtojimu susijusias išlaidas. Aprašo 5 punkte išvardintos kompensuotinių išlaidų kategorijos (5.1–5.6 punktai), tačiau Aprašo 5.7 punktu Komisijai suteikiama teisė vertinti kitų, nei nurodyta Aprašo 5 punkte, pareiškėjų patirtų išlaidų pagrįstumą ir priimti motyvuotą sprendimą dėl tokių išlaidų kompensavimo. Pareiškėjo prašyme nurodytos dėl uždarnosios akcinės bendrovės steigimo ir darbo užmokesčio mokėjimo patirtos išlaidos nepatenka į 5 punkte išvardintas kompensuotinių išlaidų kategorijas. Taigi Komisija, vadovaudamasi jai Aprašo 5.7 suteikta teise, vertino aptariamų išlaidų pagrįstumą ir nusprendė, jog šios išlaidos tiesiogiai nesusijusios su elektrinės plėtojimu. Teisėjų kolegijos vertinimu, Komisija tinkamai naudojosi minėta savo diskrecijos teise, ginčo sprendime atsisakydama kompensuoti įmonės registravimo ir darbo užmokesčio išlaidas, nurodė tinkamą teisinį pagrindą ir atsisakymą pagrindė išvada dėl išlaidų nepriskirtinumo kompensuotinioms.

2015 m. sausio 28 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-155-525/2015

Procesinio sprendimo kategorija 28; 38

[Prieiga internete](#)

Dėl ūkio subjekto elgesio vertinimo, sprendžiant išlaidų, susijusių su saulės šviesos energijos elektrinės projekto plėtojimu, kompensavimo klausimą

Pareiškėjas prieštaravo Komisijos išvadai, kad jo kaip avansas pagal pirkimo–pardavimo sumokėta suma nepripažintina kompensuotiniomis išlaidomis.

Teisėjų kolegija pažymėjo, jog nurodytos išlaidos apmokėtos iki 2013 m. vasario 1 d., taigi atitinka kompensuotinių išlaidų patyrimo momento kriterijų. Tačiau nagrinėtu atveju, priešingai nei teigė pareiškėjas, išlaidų apmokėjimo momentas reikšmingas išlaidų pagrįstumo vertinimui. Pagal bylos duomenis nustatyta, jog tarp pareiškėjo (pirkėjo) ir UAB „Informacinių technologijų pasaulis“ (pardavėjas) pirkimo–pardavimo sutartis Nr. 120806/3 (toliau – Sutartis) sudaryta 2012 m. rugpjūčio 6 d. Sutarties 4.1 punkte nurodyta, jog 40 procentų sumos avansas mokamas po leidimo plėsti energijos pajėgumus gavimo ir prieš įrangos užsakymą. Šis leidimas išduotas 2012 m. lapkričio 19 d. Pardavėjo sąskaita išankstiniam apmokėjimui 60 000 Lt avansui išrašyta 2013 m. sausio 23 d., t. y. praėjus dviem mėnesiams po minėto leidimo gavimo ir jau Lietuvos Respublikos Seimui priėmus Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 2, 11, 13, 14, 16, 20, 21 straipsnių pakeitimo ir papildymo 2013 m. sausio 17 d. įstatymą.

2013 m. gegužės 3 d. šalims nutraukiant Sutartį nurodyta, jog pardavėjas suteikė dokumentų parengimo paslaugas, teikė konsultacijas, rengėsi pirkimo–pardavimo sutarties įgyvendinimui. Vertinant pardavėjo atliktų darbų apimtį, pažymėta, jog be minėto gauto leidimo plėsti elektros energijos gamybos pajėgumą, byloje nėra duomenų, patvirtinančių, kad pardavėjas atliko (ar pradėjo atlikti) kitus darbus, kuriuos turėjo atlikti pagal Sutartį – pateikti saulės elektrinės įrangą, parengti elektrotechninį saulės elektrinės projektą, įrengti elektrinę, įrengti nuotolinio parametrų nuskaitymo ir atvaizdavimo sistemą. Nepaisant to, pareiškėjas, kaip pirkėjas, gavęs tik nedidelę dalį paslaugų, dėl kurių buvo susitarta pagal Sutartį, nutraukdamas Sutartį su pardavėju pripažino visą sumokėtą avanso sumą minimaliais pardavėjo dėl Sutarties nutraukimo patirtais nuostoliais. Dar daugiau, pagal Sutarties 6.7 arba 6.11 punktą numatyta, jog

pirkėjui nutraukus sutartį ne dėl pardavėjo įsipareigojimų nevykdymo (ar ne dėl partnerio kaltės) avansiniai mokėjimai negražinami, tačiau atskiru sutarimu avansas gali būti gražinamas darbais arba įranga.

Šiomis aplinkybėmis LVAT sprendė, jog nėra duomenų, jog pareiškėjas būtų ėmęs visų įmanomų priemonių išlaidoms sumažinti, patiriamas dėl Sutarties nutraukimo – derėjęs su pardavėju dėl negražintinos avanso sumos dydžio, ar dėl jos, ar bent jos dalies, gražinimo darbais ar įranga. Teisėjų kolegijos nuomone, ūkio subjektas, veikdamas sąžiningai ir rūpestingai, visų pirma pats turėtų būti suinteresuotas patirti kuo mažesnius nuostolius dėl sandorio nutraukimo. Taigi, teisėjų kolegijos nuomone, Komisija pagrįstai sprendė, jog išlaidos, patirtos dėl sumokėto ir negražinto avansinio mokėjimo, apžvelgiamu atveju nekompensuotinos kaip nepagrįstos.

2015 m. sausio 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-157-525/2015

Procesinio sprendimo kategorija 28; 38

[Prieiga internete](#)

33. Bylos, susijusios su nacionaliniu, ES ir užsienio institucijų finansine parama

Dėl nukrypimų nuo planuoto projekto įgyvendinimo derinimo su Nacionaline mokėjimo agentūra

Apžvelgiamoje byloje nustatyta, kad Nacionalinė mokėjimo agentūra (toliau – ir Agentūra) pirmajame, antrajame ir trečiajame Paramos skyrimo etape tenkino pareiškėjo mokėjimo prašymus, o ketvirtajame etape skyrė sankciją, kurios skyrimas iš esmės yra susijęs su investicijomis, atliktomis ankstesniuose Paramos etapuose, kuriuose Projekto vykdytojas investavo lėšas į statinių statybą, rekonstrukciją ir kaimo turizmo verslo infrastruktūros kūrimą. Iš ginčo sprendimo turinio buvo matyti, kad Agentūra sankciją Projekto vykdytojui taikė, konstatavusi, kad Projekto įgyvendinimo metu jis pakeitė statybos rangos sutarties sudėtines dalis, šis keitimas sudarė apie 50 proc. objekto vertės, todėl laikytinas esminiu sutarties pakeitimu, kuris negalėjo būti atliktas be Agentūros sutikimo.

Teisėjų kolegija, remdamasi Paramos administravimo taisyklėmis, galiojusiomis pasirašant Paramos sutartį bei teikiant mokėjimo prašymus, pažymėjo, jog jos įtvirtina, kad jokie su Agentūra raštu nesuderinti nukrypimai nuo planuoto projekto įgyvendinimo, keičiantys projekto apimtį, keičiantys projekto išlaidas, pratęsiantys projekto įgyvendinimo laikotarpį ar kitaip keičiantys projektą ar paramos sutartyje ir (arba) paraiškoje bei sprendime skirti paramą nustatytus paramos gavėjo įsipareigojimus, nėra leidžiami. Paramos gavėjas privalo raštu informuoti Agentūrą apie visus numatomus pakeitimus, susijusius su projekto įgyvendinimu. Šio teisinio reguliavimo kontekste buvo vertinama, ar Projekto vykdytojas tinkamai įgyvendino jam tenkančią pareigą apie numatomus pakeitimus informuoti Agentūrą.

Teisėjų kolegijos vertinimu, Projekto vykdytojo nuo 2011 m. spalio 25 d. iki 2013 m. vasario 25 d. teikti Agentūrai prašymai (iš viso 11) su priedais (sąmatų lyginamaisiais variantais) pritarti ir suderinti medžiagų ar darbų keitimą, yra tinkamas informavimo raštu būdas apie numatomus pakeitimus, susijusius su Sutartimi ir Projekto įgyvendinimu. Iš Projekto vykdytojo motyvuotų prašymų buvo matyti, kad kiekvienu atveju buvo akcentuota, jog prašomi suderinti pakeitimai neturi įtakos kainai. Teisėjų kolegija pabrėžė, jog Agentūra, atsakydama į minėtus Projekto vykdytojo prašymus, kiekvienu atveju raštu nurodė, kad neprieštarauja, jog Projekto įgyvendinimo darbai būtų vykdomi pagal patikslintas lokalines sąmatas. Daugumoje atsakymų į pareiškėjo prašymus Agentūra itin aiškiai pabrėžė, kad išnagrinėjusi pareiškėjo prašymus ir atsižvelgdama į tai, jog numatomi pakeitimai yra tinkamų finansuoti investicijų sąrašė, yra tiesiogiai susiję su Projekto vykdytojo vykdoma veikla ir padės pasiekti projekto tikslus ir uždavinius, neprieštarauja, kad darbai būtų vykdomi pagal Projekto vykdytojo pateiktas sąmatas. Taigi atsakovas, vykdydamas jam priskirtas Paramos administravimo ir Projekto įgyvendinimo priežiūros funkcijas, taip pat laikydamasis Paramos sutarties sąlygu, turėdamas pagrindą manyti, kad Projekto vykdytojas netinkamai (netinkama rašytine forma ar pan.) informuoja Agentūrą apie numatomus pakeitimus, susijusius su Sutartimi ir Projekto įgyvendinimu, ir prašo juos suderinti, laikydamasis gero viešojo administravimo principo, privalėjo apie tai informuoti Projekto vykdytoją ir nedelsdama imtis veiksmų tinkamai Projekto įgyvendinimo priežiūrai ir kontrolei užtikrinti. Pagal pateiktus į bylą įrodymus atsakovas ilgą laiką (nuo 2011 m. lapkričio 3 d. iki 2013 m. kovo 7 d.) analogiškai sprendė pareiškėjo prašymus dėl darbų atlikimo pagal patikslintas sąmatas, t. y. per šį laikotarpį devynis kartus raštu nurodė pareiškėjui, kad neprieštarauja ir

beveik visais atvejais (išskyrus du pirmuosius) nurodė, kad numatomi pakeitimai yra tiesiogiai susiję su Projekto vykdytojo vykdoma veikla ir padės pasiekti projekto tikslus ir uždavinius.

Teisėjų kolegija šiame kontekste taip pat pažymėjo, kad net ir tuo atveju, jei būtų pagrindas pripažinti Projekto vykdytoją pažeidus atitinkamus teisės aktų reikalavimus ir Paramos sutarties nuostatas, Sankcijų taikymo metodikos, kuri įsigaliojo nuo 2013 m. sausio 27 d., taikymas pareiškėjo atžvilgiu reikštų teisės principo *lex retro non agit* pažeidimą, nes atsakovas sankciją taikė už, jo nuomone, pažeidimus, padarytus iki Sankcijų taikymo metodikos įsigaliojimo.

Šiomis aplinkybėmis pirmosios instancijos teismo sprendimas, kuriuo pripažinta, kad Agentūra paramos sumą sumažino nepagrįstai ir Agentūra įpareigota pareiškėjui išmokėti paramos dalį, paliktas nepakeistas.

2015 m. sausio 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-146-1809/2014
Procesinio sprendimo kategorija 33.1

35. Bylos, susijusios su vietos savivalda

35.3. Kitos bylos, susijusios su vietos savivalda

Dėl teisės ginčyti savivaldybės tarybos sprendimą, kuriuo keičiama savivaldybės etikos komisijos sudėtis

Apžvelgiamoje byloje pareiškėjas prašė panaikinti Telšių rajono savivaldybės tarybos sprendimo dalį, kurioje į Telšių rajono savivaldybės Etikos komisijos narius vietoje pareiškėjo įrašyta O. L. Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą tenkino.

LVAT teismo teisėjų kolegija konstatavo, kad priimtas ir apskūstas savivaldybės tarybos sprendimas yra individualus aktas. Iš ginčyto sprendimo turinio matyti, kad juo pareiškėjui panaikinta teisė veikti kaip savivaldybės Etikos komisijos nariui. Todėl, pasak teismo, jam atsirado teisinės pasekmės: pareiškėjas neteko teisės dalyvauti Etikos komisijos sudėtyje bei vykdyti komisijai įstatymų leidėjo priskirtas funkcijas. Taigi Telšių rajono savivaldybės taryba atliko veiksmą, kuriuo pareiškėjo turėtų teisių apimtis pasikeitė – jos susiaurėjo. Teisėjų kolegija taip pat pažymėjo, kad skirtinguose teisiniuose santykiuose priimamų individualių aktų turinys gali skirtis (pagal apimtį, struktūrą ir pan.). Tai gali būti nulemta specialiųjų teisės normų, kurios reglamentuoja atitinkamus teisinius santykius, reikalavimų. Todėl kiekvienu konkrečiu atveju, vertinant individualaus akto teisėtumą, turi būti atsižvelgiama ir į tuos teisės aktus, kurie reguliuoja konkretų teisinį santykį, t. y. turi būti įvertinama, kokie ir kokia apimtimi yra teisiškai reikšmingi faktai bei kokios konkrečios materialiosios teisės normos asmeniui gali sudaryti atitinkamas prielaidas bei sąlygas, kad būtų sukurtos, panaikintos ar pakeistos asmens teisės tam tikruose teisiniuose santykiuose.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad savivaldybės taryba savo įgaliojimų laikui sudaro Administracinę komisiją ir Etikos komisiją. Sprendimas dėl Etikos komisijos sudarymo, jos keitimo yra politinės diskrecijos klausimas ir šioje apimtyje administracinis teismas neturėtų pagrindo minimo akto tikrinimui Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 1 dalies pagrindu. Kita vertus, jei pareiškėjas įrodo, jog toks aktas priimtas pažeidžiant fundamentalius dalykus (kitam asmeniui suteikta privilegija dėl jo lyties, tautybės, kalbos, tikėjimo ir pan.), nepaisant akto politinio pobūdžio, manytina, šias aplinkybes būtų pagrindas tikrinti ir, joms pasitvirtinus, daryti intervenciją į skundžiamą teisės aktą ar jį naikinti. Nesant aptariamo aspekto, lieka tik procedūrinio pobūdžio momentas, liečiantis konkretų asmenį, kuris turi teisę ginčyti tokį teisės aktą dėl padarytų procedūrinių pažeidimų.

Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 5 straipsnio 1 dalis numato, kad kiekvienas suinteresuotas subjektas turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas. Šio įstatymo 22 straipsnio 1 dalis įtvirtina, jog skundą (prašymą) dėl viešojo administravimo subjekto priimto administracinio akto ar veiksmo (neveikimo) turi teisę paduoti asmenys, taip pat kiti viešojo administravimo subjektai, įskaitant valstybės ir savivaldybių viešojo administravimo tarnautojus, pareigūnus ir įstaigų vadovus, kai jie mano, kad jų teisės ar įstatymų saugomi interesai yra pažeisti. Šiuo konkrečiu atveju pareiškėjas siekė išsaugoti teisę dalyvauti savivaldos institucijos darbe, o konkrečiai – savivaldybės Etikos komisijoje. Todėl, anot LVAT teisėjų kolegijos, pagrindinis klausimas, kurį turėjo išspręsti pirmosios instancijos teismas, buvo tas, ar tarybos posėdžio darbotvarkė buvo papildyta laikantis nustatytos tvarkos. Į tai bylos nagrinėjimo pirmosios

instancijos teisme metu atsakyta neigiamai, todėl panaikinta ginčo sprendimo dalis. Apeliacinės instancijos teismas sutiko su pirmosios instancijos teismo padaryta išvada.

2015 m. sausio 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-175-556/2015
Procesinio sprendimo kategorija 35.3; 59

[Prieiga internete](#)

38. Kitos bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo ar vidaus administravimo srityje

Dėl termino Turto arba verslo vertintojų garbės teismui priimti sprendimą atnaujinimo

Apžvelgiamoje byloje pareiškėjas prašė panaikinti Turto arba verslo vertintojų garbės teismo (toliau – Garbės teismas) sprendimą, kuriuo pareiškėjui paskirta drausminė nuobauda – Turto vertintojo kvalifikacijos pažymėjimo ir Vertintojo asistento kvalifikacijos pažymėjimo galiojimo panaikinimas, ir priimti naują sprendimą – drausminę bylą nutraukti. Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą tenkino iš dalies, panaikino Garbės teismo sprendimą, kitoje dalyje skundą atmetė kaip nepagrįstą.

Apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija pažymėjo, kad Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymo (toliau – Įstatymas) 29 straipsnio 7 dalis numato, jog Garbės teismas turi priimti sprendimą per ne ilgiau kaip 60 dienų nuo drausmės bylos turto arba verslo vertintojui iškėlimo dienos. Jeigu Garbės teismas per ne ilgiau kaip 60 dienų nuo drausmės bylos turto arba verslo vertintojui iškėlimo dienos nepriima sprendimo, turto arba verslo vertintojo drausmės byla laikoma nutraukta. Pasak LVAT, šis 60 dienų terminas Garbės teismo sprendimui priimti yra naikinamasis, kuris negali būti pratęsiamas, sustabdomas ar atnaujinamas. Jokia teisės norma nenumato, kad šis terminas galėtų būti skaičiuojamas iš naujo, teismui panaikinus ankstesnį Garbės teismo sprendimą. Taigi pakartotinis drausmės bylos svarstymas, praėjus daugiau kaip 60 dienų nuo drausmės bylos turto arba verslo vertintojui iškėlimo dienos, nėra tiesiogiai leidžiamas įstatyme, todėl draudžiamas. Be to, teisėjų kolegija atkreipė dėmesį ir į tai, kad operatyvus veiksmo, galinčio nulemti privataus asmens teises ir pareigas, vykdymas yra esminis teisingumo elementas. Procedūrų operatyvumo reikalavimas, kurių metu turi būti išspręsta asmens kaltė, yra įtvirtintas ir Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsnio 1 dalyje, kurios tikslas – garantuoti teisinį apibrėžtumą.

Apeliacinės instancijos teismas pirmosios instancijos teismo sprendimą paliko nepakeistą.

2015 m. sausio 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-205-552/2015
Procesinio sprendimo kategorija 38

[Prieiga internete](#)

II. Administracinių bylų teisena

63. Skundas

63.2. Skundo priėmimas

Dėl vertinimo, ar skundžiamas aktas sukelia pareiškėjui tiesiogines teises pasekmes, kai sprendžiamas skundo priėmimo ir trūkumų šalinimo klausimas

Apžvelgiamoje byloje buvo nagrinėjamas atskirasis skundas, kurio dalykas – Kauno apygardos administracinio teismo nutartis, kuria pareiškėjo skundas laikytas nepaduotu ir grąžintas jam, konstatavus, jog pareiškėjas per teismo nustatytą terminą nepašalino teismo nustatytų skundo trūkumų.

LVAT teisėjų kolegija priminė, kad trūkumų šalinimo institutu skundo priėmimo klausimą nagrinėjantis teismas turi teisę pasinaudoti tada, kai skundo turinio bei formos neatitikimai ABTĮ reikalavimams trukdo pradėti administracinės bylos teisena. Teismo nutartis, kuria konstatuojami skundo trūkumai ir nustatomas terminas jiems pašalinti, taip pat ir teismo nutartis, kuria konstatuojama, kad nurodyti trūkumai nebuvo pašalinti, turi būti aiški, t. y. teismas turi nurodyti, kokių reikalavimų neatitinka skundas bei kodėl ir kaip šie trūkumai trukdo priimti skundą ir pradėti administracinės bylos teisena, taip pat paaiškinti pareiškėjui, kaip šiuos trūkumus pašalinti, kad pareiškėjas galėtų tinkamai įgyvendinti savo

teisę į gynybą. Nutartyje, kuria atsisakoma priimti skundą, nepašalinus jo trūkumų, turi būti nurodyti konkretūs pareiškėjo nepašalinti ankstesne teismo nutartimi nurodyti skundo trūkumai, o ne tik konstatuojama, kad skundas neatitinka Administracinių bylų teisenos įstatymo reikalavimų, visiškai nedetalizuojant, kurių įstatymo nuostatų toks skundas neatitinka (žr., pvz., be kitų, LVAT 2011 m. rugsėjo 23 d. nutartį administracinėje byloje Nr. AS⁵²⁵-496/2011).

Nagrinėtu atveju pirmosios instancijos teismo nutartyje dėl trūkumų šalinimo, be kita ko, nurodyta, kad skundas neatitinka ABTĮ 23–24 straipsnių reikalavimų, paaiškinta, kad tiesiogines teises pasekmes pareiškėjui sukelia ne išankstinio ginčų nagrinėjimo institucijos – Alytaus miesto savivaldybės Visuomeninės administracinių ginčų komisijos sprendimas, o Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus raštas.

LVAT teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad Alytaus miesto savivaldybės Visuomeninės administracinių ginčų komisijos sprendimu pareiškėjui išaiškinta, kad Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus raštas nėra individualus administracinis aktas, o tik aiškinamasis raštas. Taigi, anot LVAT teisėjų kolegijos, pareiškėjui buvo sukurta tokia situacija, kai skirtingos institucijos skirtingai interpretuoja tuos pačius administracinius aktus. LVAT teisėjų kolegijos nuomone, buvo aiškus skundo dalykas – pareiškėjas ginčijo Alytaus miesto savivaldybės visuomeninių administracinių ginčų komisijos sprendimą, kuriuo paliktas galioti individualus administracinis aktas. Tik nagrinėdamas administracinę bylą iš esmės, teismas gali įvertinti, kokias teises pasekmes sukelia (nesukelia) tam tikras administracinis aktas.

Įvertinusi šias pirmosios instancijos teismo nutartyje nurodytas aplinkybes, kurias šis teismas laikė skundo trūkumais, apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija padarė išvadą, kad terminas aptariamo pareiškėjo patikslinto skundo reikalavimo trūkumams pašalinti buvo nustatytas nepagrįstai, nes nurodytos aplinkybės nelaikytinos skundo trūkumais, trukdančiais teismui pradėti administracinę bylą. Taigi pirmosios instancijos teismo nutartis šioje dalyje panaikinta, ir klausimas grąžintas teismui nagrinėti iš naujo.

2015 m. sausio 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-171-492/2015

Procesinio sprendimo kategorija 63.1; 63.2; 63.3.3; 73

[Prieiga internete](#)

Dėl reikalavimo priteisti žalą už kiekvieną dieną (po 100 Lt) vertinimo kaip skundo trūkumo

Apžvelgiamoje byloje atskirąjį skundą dėl nutarties, kuria skundas laikytas nepaduočiu ir grąžintas pareiškėjui (dėl skundo trūkumų nepašalinimo), nagrinėjusi LVAT teisėjų kolegija nesutiko su pirmosios instancijos teismo pozicija, kad pareiškėjo suformuluotas reikalavimas priteisti iš atsakovo (Lietuvos valstybės, atstovaujamos Alytaus pataisos namų) po 100 Lt už kiekvieną dieną neturtinės žalos atlyginimo, neatitinka skundai keliamų reikalavimų.

Įvertinusi pareiškėjo skundo turinį, LVAT teisėjų kolegija sprendė, kad byloje buvo aiškus skundo dalykas – pareiškėjas reikalavo atlyginti neturtinę žalą, kaip teigė pareiškėjas, atsiradusią dėl Alytaus pataisos namų pareigūnų veiksmų bei netinkamų sąlygų laisvės atėmimo vietoje nuo konkrečios datos. Taip pat skunde pareiškėjas išdėstė aplinkybes, jo manymu, patvirtinančias šio skundo reikalavimo pagrįstumą. Pirmosios instancijos teismas, pasiūlydamas patikslinti skundą, nemotyavo, kodėl neįmanoma pradėti bylos teisenos remiantis tomis aplinkybėmis ir tais įrodymais, kuriuos nurodė ir pateikė pareiškėjas. Pirmosios instancijos teismo nurodyti abstraktūs pareiškėjo skundo trūkumai, anot LVAT teisėjų kolegijos, nesudarė kliūčių bylos nagrinėjimui.

Pirmosios instancijos teismo nutarties dalis aptartu aspektu panaikinta, dėl skundo dalies priėmimo klausimas grąžintas šiam teismui nagrinėti iš naujo.

2015 m. sausio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-145-492/2015

Procesinio sprendimo kategorija 63.1; 63.2; 63.3.3; 73

[Prieiga internete](#)

Dėl žyminio mokesčio įskaitymo

Vilniaus apygardos administracinis teismas apžvelgiamoje byloje atskiruoju skundu ginčyta nutartimi nustatė pareiškėjai terminą skundo trūkumams pašalinti, t. y., be kita ko, pateikti mokėjimo

dokumento, patvirtinančio žyminio mokesčio sumokėjimą, originalą arba motyvuotą prašymą atleisti nuo žyminio mokesčio mokėjimo bei turtinę padėtį pagrindžiančius įrodymus.

Pirmosios instancijos teismas nustatė, jog pareiškėjos kartu su pirminiu skundu pateiktas Lietuvos pašto 2014 m. vasario 21 d. kvitas patvirtina, kad pareiškėja, kreipdamasi į teismą, sumokėjo 100 Lt, tačiau šis žyminis mokestis buvo sumokėtas paduodant skundą kitoje administracinėje byloje, o skundą minėtoje byloje atsisakius priimti, jis teismo nutartimi buvo grąžintas pareiškėjai. Tačiau šis žyminis mokestis pareiškėjai faktiškai nebuvo grąžintas.

Nors Administracinių bylų teisenos įstatymas tiesiogiai nereglamentuoja faktiškai negrąžinto žyminio mokesčio įskaitymo už naują procesinį dokumentą klausimo, tačiau apeliacinės instancijos teismo pažymėta, kad toks reguliavimas nustatytas Civilinio proceso kodekse. Pagal CPK 87 straipsnio 6 dalį, šiame straipsnyje nurodytais žyminio mokesčio grąžinimo pagrindais (tarp jų – ir kai atsisakoma priimti ieškinį, prašymą ir skundą arba kai šie grąžinami be sprendimo) teismas gali suinteresuoto asmens prašymu faktiškai negrąžintą žyminio mokesčio sumą įskaityti kaip žyminio mokesčio įmoką už naują procesinį dokumentą. ABTĮ 4 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad jeigu nėra įstatymo, reglamentuojančio ginčo santykį, teismas taiko įstatymą, reglamentuojantį panašius santykius, o jei ir tokio įstatymo nėra, – vadovaujasi bendraisiais įstatymų pradmenimis ir jų prasme, taip pat teisingumo ir protingumo kriterijais. LVAT teisėjų kolegija, įvertinusi šioje byloje susiklosčiusią teisinę situaciją, atsižvelgdama į tai, kad teisės aktų nuostatos turi būti aiškinamos teisingai ir protingai, vadovaudamasi ABTĮ 4 straipsnio 6 dalimi, konstatavo, kad apžvelgiamoje byloje taikytina minėtoje CPK 87 straipsnio 6 dalyje įtvirtinta nuostata.

Nagrinētu atveju pareiškėja iš esmės siekė byloje pateiktu 2014 m. vasario 21 d. Lietuvos pašto kvitu, kuriuo sumokėta 100 Lt įmoka, pagrįsti žyminio mokesčio sumokėjimą apžvelgiamoje byloje. Duomenų, jog pareiškėjai faktiškai buvo grąžintas kitoje administracinėje byloje sumokėtas žyminis mokestis, nebuvo. Pareiškėja, kitoje administracinėje byloje atsisakius priimti jos skundą, savo teisės į teisminę gynybą neatsisakė ir dar kartą su tais pačiais reikalavimais kreipėsi į teismą apžvelgiamoje byloje. Taigi vadovaujantis teisėtumo ir protingumo principais, nagrinētu atveju buvo pagrindas pareiškėjai jos sumokėtą ir faktiškai negrąžintą 100 Lt žyminio mokesčio sumą kitoje administracinėje byloje įskaityti kaip 100 Lt žyminio mokesčio įmoką už skundą apžvelgiamoje byloje.

LVAT teisėjų kolegija taip pat sprendė, kad yra būtina apie žyminio mokesčio įskaitymą informuoti Valstybinę mokesčių inspekciją.

2015 m. sausio 16 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-10-520/2015

Procesinio sprendimo kategorija 63.2; 63.3.3

[Prieiga internete](#)

Dėl duomenų apie trečiuosius suinteresuotus asmenis skunde nenurodymo kaip skundo trūkumo

Apžvelgiamoje byloje pareiškėjas kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą su skundu, kuriame prašė panaikinti Užsienio reikalų ministerijos teikėjų atrankos komisijos sprendimą dėl teikėjų atrankos rezultatų ir įpareigoti Užsienio reikalų ministeriją skelbti pakartotinę atranką dėl prašymų išduoti Šengeno vizas priimančių išorės paslaugų teikėjų Baltarusijoje.

Pirmosios instancijos teismas šioje byloje apskūsta nutartimi pareiškėjo skundą laikė nepaduotu ir grąžino pareiškėjui, kadangi nebuvo pašalinti teismo nutartyje nurodyti trūkumai.

LVAT teisėjų kolegija nustatė, kad paskutine nutartimi pirmosios instancijos teismas nustatė pareiškėjui terminą skundo trūkumams pašalinti: pateikti teismui reikiamą skaičių skundo, kuriame trečiaisiais suinteresuotais asmenimis būtų įvardyti visi Prašymus išduoti vizas priimančių išorės paslaugų teikėjų atrankoje dalyvavę juridiniai subjektai, nurodyti jų pavadinimai, kodai (jeigu žinoma), buveinės adresai, kiti žinomi kontaktiniai duomenys.

Byloje konstatuota, kad nagrinētu atveju trečiųjų suinteresuotų asmenų bei jų duomenų (pavadinimų, kodų, buveinės adresų, kitų žinomų kontaktinių duomenų) nenurodymas nebuvo toks skundo trūkumas, kuris trukdė priimti pareiškėjo skundą, todėl vertinta, kad pirmosios instancijos teismas formaliai taikė skundo priėmimą reglamentuojančių teisės aktų nuostatas bei nepagrįstai suvaržė pareiškėjo teisę į teisminę gynybą.

Taip pat LVAT teisėjų kolegija atsižvelgė į Administracinių bylų teisenos įstatymo 37 straipsnio 4 dalį, kuri suteikia teismui teisę priimti nutartį priimti skundą (prašymą), kurioje nurodoma, kas

įtraukiamas administracinės bylos proceso šalimi kaip atsakovas (atsakovai) ar (ir) trečiasis suinteresuotas asmuo (asmenys), tuo atveju, jeigu skunde pareiškėjas nenurodo atsakovo ar trečiojo suinteresuoto asmens arba nurodo ne tą atsakovą ar trečiąjį suinteresuotą asmenį ar nurodo asmenis, su kurių teisėmis ar pareigomis ginčas nesusijęs, tačiau skunde pakankamai aiškiai suformuluoja ginčo dalyką (nurodo skundžiamą aktą, veiksma arba atsakymą ar vilkinimą atlikti veiksmus) ir administravimo subjektą, dėl kurio priimto akto, veiksmo ar neveikimo paduodamas skundas. O galutinai dėl šalies pakeitimo tinkama teismas nusprendžia teismo posėdžio parengiamojoje dalyje. Nagrinėtu atveju nors pareiškėjas savo skunde konkrečiai ir nenurodė trečiųjų suinteresuotų asmenų bei jų duomenų, tačiau LVAT teisėjų kolegija konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas turėjo galimybę pats pašalinti tokį pareiškėjo skundo trūkumą ir nurodyti, kas įtraukiami trečiaisiais suinteresuotais asmenimis, nes pareiškėjas savo skunde aiškiai suformulavo tiek ginčo dalyką (nurodė skundžiamą aktą, veiksmus), tiek administravimo subjektą, dėl kurio priimto akto bei veiksmy paduotas skundas.

Be to, atkreiptas dėmesys, kad pirmosios instancijos teismas neatsižvelgė į tai, jog pagrindinės bylos išsprendimas galėtų turėti įtakos ne visų Prašymus išduoti vizas priimančių išorės paslaugų teikėjų atrankoje dalyvavusių juridinių asmenų teisėms ar pareigoms.

Nurodytų motyvų pagrindu pareiškėjo atskirasis skundas tenkintas ir jo skundo priėmimo klausimas perduotas pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2015 m. sausio 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-233-261/2015

Procesinio sprendimo kategorija 63.2

[Prieiga internete](#)

63.3. Atsisakymas priimti skunda

63.3.1. kai skundas (prašymas) nenagrinėtinas teismu

Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos sprendimo atlikti neplaninį patikrinimą galimybės ginčyti teisme

Pareiškėjas UAB „Vilniaus energija“ kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą su skundu, kuriame prašė panaikinti Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) pirmininko įsakymą „Dėl UAB „Vilniaus energija“ neplaninio patikrinimo“ ir Komisijos sprendimą „Dėl UAB „Vilniaus energija“ neplaninio patikrinimo“.

Pirmosios instancijos teismas nutartimi atsisakė priimti pareiškėjo skundą, argumentuodamas tuo, kad pareiškėjo skundžiami aktai patys savaime nesukelia jam teisinių pasekmių, todėl negali būti ginčo administraciniame teisme objektu.

Dėl Komisijos pirmininko įsakymo „Dėl UAB „Vilniaus energija“ neplaninio patikrinimo“ LVAT teisėjų kolegija, nesutikdama su minėta teismo nutartimi, pažymėjo, kad pagal Energetikos įmonių reguliuojamos veiklos patikrinimų tvarkos aprašo, patvirtinto Komisijos 2014 m. gegužės 26 d. nutarimu Nr. O3-140, 22 punktą, ūkio subjektas įstatymų nustatyta tvarka gali skųsti Komisijos pirmininko ar jo įgalioto asmens sprendimą atlikti neplaninį patikrinimą, o sprendimo atlikti neplaninį patikrinimą apskundimas nesustabdo patikrinimo atlikimo. Analogiška nuostata dėl ūkio subjekto teisės skųsti priežiūrą atliekančio subjekto sprendimą atlikti neplaninį patikrinimą numatyta ir Viešojo administravimo įstatymo 36⁴ straipsnio 15 dalyje. Taigi pareiškėjas Komisijos pirmininko įsakymą „Dėl UAB „Vilniaus energija“ neplaninio patikrinimo“, kuriuo tikrinimo komisijai pavesta atlikti pareiškėjo neplaninį patikrinimą, turėjo teisę skųsti įstatymuose nustatyta tvarka (šiuo atveju pagal Administracinių bylų teisenos įstatymą).

Dėl Komisijos sprendimo „Dėl UAB „Vilniaus energija“ neplaninio patikrinimo“ LVAT teisėjų kolegija nurodė, kad, kaip matyti iš šio Komisijos sprendimo (rašto) turinio, juo pareiškėjas yra informuojamas apie tai, kad Komisijos pirmininko įsakymu „Dėl UAB „Vilniaus energija“ neplaninio patikrinimo“ sudaryta tikrinimo komisija konkrečiu laikotarpiu atliks pareiškėjo neplaninį patikrinimą, taip pat prašoma iki konkretaus termino pateikti atitinkamus duomenis ir kitą papildomą informaciją. Prie šio rašto pridėta ir minėto įsakymo kopija. Komisijos sprendimu (raštu) pareiškėjui nebuvo nustatyta jokių teisių ar pareigų, privalomų nurodymų. Taigi toks aktas pats savaime jokių teisinių pasekmių pareiškėjui nesukelia, o yra tik informacinio pobūdžio, skirtas pateikti pareiškėjui teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą Komisijos pirmininko motyvuoto sprendimo atlikti neplaninį patikrinimą kopiją.

Remiantis tuo, konstatuota, jog pirmosios instancijos teismas nepagrįstai atsisakė priimti pareiškėjo skundo dalį dėl Komisijos pirmininko įsakymo panaikinimo, tačiau teisėtai ir pagrįstai atsisakė priimti skundo dalį dėl Komisijos sprendimo (rašto).

2015 m. sausio 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-148-261/2015

Procesinio sprendimo kategorija 63.3.1

[Prieiga internete](#)

Dėl savivaldybės administracijos parengtų žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo reikalavimų kaip individualaus administracinio akto

Apžvelgiamoje byloje nustatyta, kad pirmosios instancijos teismas, nusprendęs, jog Vilniaus rajono savivaldybės administracijos 2014 m. spalio 23 d. žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo reikalavimai, kurių 5.13 punktą pareiškėjas prašė panaikinti, yra norminis administracinis aktas, ir konstatavęs, jog pareiškėjas neturi teisės teikti abstraktaus prašymo dėl norminio administracinio akto teisėtumo ištyrimo, pareiškėjo skundą atsisakė priimti dėl to, jog skundas nenagrinėtinas teismų administracinio proceso tvarka (ABTĮ 37 str. 2 d. 1 p.).

LVAT teisėjų kolegija atsižvelgė į tai, kad pagal žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklės (2014 m. sausio 2 d. redakcija), žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektas – tai žemėtvarkos planavimo dokumentas, priskiriamas žemės valdos projektams. Žemės įstatymo 2 straipsnio 27 punktą numato, kad žemės valdos projektas – žemėtvarkos planavimo dokumentas, nustatantis žemės sklypo (sklypų) formavimą, pertvarkymą, paėmimą visuomenės poreikiams, konsolidaciją, taip pat naudojimo sąlygas (paskirtį, apribojimus, servitutus ir panašiai). Pagal minėtų taisyklių 25 punktą, žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo reikalavimai turi būti konkretūs, tiesiogiai susieti su konkrečiu projekto teritorija ir projekto tikslais, vietovės ypatumais ir ribomis, parengti atsižvelgiant į gretimų žemės sklypų pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir žemės sklypų naudojimo būdus bei trečiųjų asmenų pagrįstą teisių apsaugą, susijusią su projekto tikslais. Reikalavimuose išvardijamos konkrečios teisės aktų nuostatos, kuriomis vadovaujantis turi būti rengiamas konkretus žemės valdos projektas. Tuo atveju, kai įstatymais bei kitais teisės aktais nėra reglamentuoti reikalavimus pateikiančių institucijų kompetencijai priskirti klausimai, jie gali būti įrašomi į reikalavimus. Reikalavimuose nurodomi žemės valdos projektą derinantys asmenys ir institucijos. Vertindama tai, kas išdėstyta, LVAT teisėjų kolegija nesutiko, kad Vilniaus rajono savivaldybės administracijos parengti žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projekto rengimo reikalavimai, kurių 5.13 punktą pareiškėjas prašė panaikinti, yra norminis administracinis aktas. Iš šių reikalavimų turinio apeliacinės instancijos teismui buvo matyti, kad jie yra taikomi konkrečiam žemės sklypui ir skirti su šio žemės sklypo formavimo ir pertvarkymo projektu susijusiems subjektams; reikalavimuose nurodyta, kad jie galioja viso projekto rengimo proceso metu ir kol neprieštarauja teisės aktams ir teritorijų planavimo dokumentams ir žemės valdos projektams, bet ne ilgiau kaip iki 2017 m. spalio 23 d.

2015 m. sausio 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-149-624/2015

Procesinio sprendimo kategorija 63.3.1

[Prieiga internete](#)

Dėl išvestinių skundo reikalavimų, kai priimami nagrinėti teisme pagrindiniai skundo reikalavimai

Pareiškėjas pateikė atskirąjį skundą, kuriame ginčijo Vilniaus apygardos administracinio teismo nutarties dalį, kuria atsisakyta priimti pareiškėjo skundo dalį dėl reikalavimo įpareigoti Muitinės departamentą panaikinti Kauno teritorinės muitinės 2012 m. balandžio 2 d. sprendimą ir Muitinės departamento 2012 m. birželio 14 d. sprendimą, kaip nenagrinėtinus teismų administracinio proceso tvarka (ABTĮ 37 str. 2 d. 1 p.).

LVAT teisėjų kolegija konstatavo, kad priėmus nagrinėti teisme pagrindinius skundo reikalavimus, turi būti priimami nagrinėti ir išvestiniai skundo reikalavimai, o ar jie bus tenkinami, turi būti sprendžiama bylą nagrinėjant iš esmės.

LVAT teisėjų kolegija nustatė, kad pareiškėjo skundo reikalavimas įpareigoti Muitinės departamentą panaikinti Kauno teritorinės muitinės 2012 m. balandžio 2 d. sprendimą ir Muitinės departamento 2012 m. birželio 14 d. sprendimą yra išvestinis iš reikalavimo panaikinti Muitinės departamento 2014 m. balandžio 18 d. sprendimą. Todėl pirmosios instancijos teismas, priėmęs nagrinėti pagrindinius pareiškėjo skundo reikalavimus panaikinti Kauno teritorinės muitinės 2014 m. vasario 18 d. sprendimą ir Muitinės departamento 2014 m. balandžio 18 d. sprendimą, nepagrįstai atsisakė priimti nagrinėti minėtą išvestinį pareiškėjo skundo reikalavimą.

2015 m. sausio 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-16-520/2015
Procesinio sprendimo kategorija 63.3.1; 63.3.8

[Prieiga internete](#)

63.3.3. kai pareiškėjas nesilaikė tai bylų kategorijai įstatymų nustatytos bylos išankstinio nagrinėjimo ne per teismą tvarkos

Dėl VSDFV sprendimo neatleisti nuo delspinigių ginčijimo išankstinio bylų nagrinėjimo ne per teismą tvarka

Pareiškėjas UAB „Mondelez Baltic“ su skundu kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą, prašydamas panaikinti Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VSDFV) sprendimą dėl AB „Kraft Foods Lietuva“ neatleidimo nuo priskaičiuotų delspinigių mokėjimo ir priimti sprendimą atleisti pareiškėją nuo konkrečios sumos delspinigių.

Atskirasis skundas apžvelgiamoje byloje paduotas dėl nutarties, kuria pirmosios instancijos teismas atsisakė priimti skundą Administracinių bylų teisenos įstatymo 37 straipsnio 2 dalies 3 punkto pagrindu, kadangi pareiškėjas nesilaikė šiai bylų kategorijai įstatymų nustatytos bylos išankstinio nagrinėjimo ne per teismą tvarkos.

LVAT teisėjų kolegija rėmėsi Mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 14 straipsnio 5 dalimi, įtvirtinančia, jog MAĮ 13 straipsnio 19 punkte nurodytos valstybinio socialinio draudimo įmokos pagal MAĮ administruojamos tiek, kiek tai nustatyta Valstybinio socialinio draudimo įstatyme (toliau – VSDĮ). Taigi valstybinio socialinio draudimo įmokų administravimui pirmiausia yra taikomos VSDĮ nuostatos, o MAĮ nuostatos taikomos tik tuomet, kai VSDĮ tą tiesiogiai numato.

Taip pat nurodyta, kad VSDFV priimtų sprendimų apskundimo tvarka yra reglamentuota VSDĮ 37 straipsnio 5 dalyje, pagal kurią VSDFV sprendimai ir veiksmai (neveikimas) (išskyrus numatytus šio straipsnio 4 dalyje) gali būti skundžiami Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai arba teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. VSDĮ 37 straipsnio 4 dalis numato, jog VSDFV, išnaginėjusi skundą, gali jį patenkinti visą ar iš dalies, taip pat skundą atmesti. VSDFV išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka priimtas sprendimas gali būti skundžiamas teismui.

Nagrinėtu atveju VSDFV sprendimą priėmė ne nagrinėdama skundą dėl teritorinio padalinio priimto sprendimo, o gavusi bendrovės prašymą dėl atleidimo nuo delspinigių. Todėl VSDĮ 37 straipsnio 4 dalies nuostatų taikyti nebuvo pagrindo. Tuo tarpu VSDĮ 37 straipsnio 5 dalis VSDFV priimtiems sprendimams numato alternatyvų ginčų sprendimo būdą, ir suinteresuotas asmuo turi teisę pasirinkti, į kurią instituciją jam kreiptis. Pirmosios instancijos teismo nurodytos VSDĮ 37 straipsnio 7 dalies taikyti nagrinėtu atveju taip pat nebuvo pagrindo. Ši teisės norma numato, jog draudėjų skundai dėl tikrinant papildomai priskaičiuotų socialinio draudimo įmokų sumų, paskirtų baudų ir dėl kitų Valstybinės mokesčių inspekcijos pareigūnų veiksmų nagrinėjami MAĮ nustatyta tvarka. Nagrinėtu atveju sprendimą priėmė ne Valstybinės mokesčių inspekcijos pareigūnai, o VSDFV direktorius.

Atsižvelgus į nurodytus motyvus, pareiškėjo atskirasis skundas patenkintas, o Vilniaus apygardos administracinio teismo nutartis panaikinta grąžinant pirmosios instancijos teismui pareiškėjo skundo priėmimo klausimą nagrinėti iš naujo.

2015 m. sausio 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-68-146/2015
Procesinio sprendimo kategorija 63.3.3

[Prieiga internete](#)

70. Bylos nutraukimas**70.1. kai byla nepriskirtina administracinių bylų kompetencijai**

Dėl bylos (ne)nutraukimo, kai nustatoma, kad ginčas kyla dėl individualios teisės normos, įtvirtintos norminiame teisės akte

Apžvelgiamoje byloje pareiškėjas kreipėsi į LVAT su atskiruoju skundu, ginčydamas Klaipėdos apygardos administracinio teismo nutartį, kuria pagal ABTĮ 101 straipsnio 1 punktą nutraukta administracinė byla dėl Palangos miesto savivaldybės tarybos sprendimo „Dėl Palangos miesto energetinio efektyvumo didinimo daugiabučiuose namuose programos patvirtinimo“ 2 punkto panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus – šios programos įgyvendinimo administratoriumi paskirti pareiškėją jo administruojamuose daugiabučiuose namuose. Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad ginčo sprendimas yra norminis teisės aktas, ir nustatęs, kad teisme nėra nagrinėjama individuali byla dėl pareiškėjo teisių ir (ar) teisėtų interesų pažeidimo, padarė išvadą, jog pareiškėjo skundas dėl norminio administracinio akto dalies panaikinimo nenagrinėtinas teismų administracinio proceso tvarka.

LVAT teisėjų kolegija, įvertinusi ginčytą savivaldybės tarybos sprendimą ir juo patvirtintą programą, sutiko su pirmosios instancijos teismo padaryta išvada, kad savivaldybės taryba, vadovaudamasi Vietos savivaldos įstatymu, įgyvendino įstatymo leidėjo savivaldybėms pavestas funkcijas ir priėmė minimą sprendimą, kuriuo patvirtinta programa turi norminio teisės akto pobūdį.

Tačiau LVAT teisėjų kolegija taip pat atkreipė dėmesį, kad pareiškėjas neginčijo konkrečių savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintos programos nuostatų, bet nesutiko tik su ginčyto sprendimo 2 punktu, kuriuo nuspręsta programos įgyvendinimo administratoriumi paskirti nagrinėtoje byloje trečiuoju suinteresuotu asmeniu dalyvavusį UAB „Palangos komunalinis ūkis“. LVAT teisėjų kolegijos vertinimu, tokio pobūdžio savivaldybės tarybos sprendimo nuostata yra taikoma, t. y. ja nustatomos atitinkamos teisės ir pareigos, konkretaus subjekto, t. y. UAB „Palangos komunalinis ūkis“, atžvilgiu. Todėl nors pareiškėjo ginčyta nuostata, nevertinant ginčyto savivaldybės tarybos sprendimo atsietai nuo juo patvirtintos programos, yra skirta šio sprendimo 1 punktu tvirtinamos programos, turinčios norminio akto pobūdį, įgyvendinimui, ginčytas sprendimo 2 punktas vertintinas kaip individualaus pobūdžio teisės akto nuostata. Ši nuostata turi visus esminius individualaus teisės akto požymius, todėl pirmosios instancijos teismas padarė nepagrįstą išvadą, jog pareiškėjas netinkamai naudojosi teisinės gynybos priemonėmis, nes neturėjo teisės kreiptis į teismą.

Taigi, anot apeliacinės instancijos teismo, pareiškėjo iškelta individuali administracinė byla, kurioje prašoma ginti jo pažeistas teises viešojo administravimo srityje, buvo nutraukta neteisėtai ir nepagrįstai.

2015 m. sausio 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-34-552/2015

Procesinio sprendimo kategorija 70.1

[Prieiga internete](#)